

Täysistunto

Torstai 16.10.2025 klo 16.00—19.06

Täysistunto alkoi klo 16.00. Täysistunto päättyi klo 19.06.

Puhetta johtivat puhemies Jussi Halla-aho (16.00—18.00) ja ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko (18.00—19.06).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Suullinen kyselytunti

Vastaamassa olivat seuraavat ministerit
pääministeri Petteri Orpo
sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen
oikeusministeri Leena Meri
ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Ville Tavio
opetusministeri Anders Adlercreutz
ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala
liikenne- ja viestintäministeri Lulu Ranne
sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso
kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen
eurooppa- ja omistajaohjausministeri Joakim Strand
tiede- ja kulttuuriministeri Mari-Leena Talvitie
työministeri Matias Marttinen
elinkeinoministeri Sakari Puisto
liikunta-, urheilu- ja nuorisoministeri Mika Poutala

Puhemies Jussi Halla-aho: Päiväjärjestyksen 2. asiana on suullinen kyselytunti.

Pyydän paikalla olevia ministereitä siirtymään ministeriaitioon. Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää kysymyksen paikalla olevalle ministerille, ilmoittautumaan painamalla P-painiketta ja nousemalla seisomaan. On toivottavaa, että kukin kysymys on osoitettu yhdelle paikalla olevista ministereistä.

Ministereille esitettiin seuraavat kysymykset:

2.1. Suullinen kysymys hallituksen työllisyystoimista (Tuula Haatainen sd)

Suullinen kysymys SKT 154/2025 vp

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Haatainen, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.01 **Tuula Haatainen sd:** Arvoisa puhemies! Pääministeri Orpo, teidän hallituksenne sai perinnöksi edelliseltä hallitukselta historian korkeimman työllisyysasteen. Ja mitä on tapahtunut? Työttömyys on räjähtänyt kymmeneen prosenttiin, nuorisotyöttömyys on ennätykskorkealla ja pitkäaikaistyöttömyys sen kuin pahenee.

Pääministeri, te sanoitte eilen A-studioissa, että pidätte edelleen kiinni 100 000 lisätyöllisen tavoitteesta. Se on hyvä tavoite, mutta siitä ollaankin 170 000 jäljessä. Jos te aiotte pitää kiinni lupauksestanne, niin seuraavan puolentoista vuoden ajan pitäisi työllistyä ihminen joka viides minuutti päivin, öin ja viikonloppuisin, myös tämän kyselytunnin aikana. Arvoisa pääministeri, pidätekö todella kiinni työllisyyslupauksestanne ja lupaatteko, että loppukauden aikana syntyy 170 000 uutta työpaikkaa, jotta tämä alkuperäinen tavoite toteutuu?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.02 **Pääministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Lupaam, että hallitus tekee kaikkensa joka päivä, että suomalaiset työttömät ihmiset pääsevät töihin ja että Suomeen syntyy mahdollisimman paljon uusia työpaikkoja, ja me tavoittelemme tietenkin sitä, minkä me olemme asettaneet. Minä en tiedä, mikä se vaihtoehto on, etteikö tavoitellaan. Minä en ymmärrä tätä logiikkaa, en sitten alkuunkaan.

Sitä paitsi me ollaan tehty enemmän kasvuun ja työllisyyteen tähtäviä uudistuksia Suomessa kuin varmaan yksikään hallitus meitä ennen. Ne ovat perustuneet kaikki ekonomistien, asiantuntijoiden arvioihin ja laskelmiin. Itse asiassa laskennallisesti nämä toimet ovat jo jopa 90 000, eli voisi sanoa, että jos ei näitä oltaisi tehty, niin työllisyystilanne olisi 90 000 huonompi. Eli näillä on oikeasti merkitystä. Me ollaan tehty toimia, jotka vaikuttavat lyhyellä tähtämellä, keskipitkän aikavälin ja pitkän tähtäimen ratkaisuja. On selvää, että ne kaikki eivät vielä vaikuta.

Mutta iloitaan myöskin niistä positiivisista asioista, joita näkyy: jäänmurtajakauppa viime viikolla, lähes 10 000 uutta työpaikkaa. Tämän tyyppisiä asioita meidän täytyy edistää, me teemme niitä. Me käännetään tämä, me murretaan jää tältä työttömyydeltä, me murretaan jäätä talouden kasvulle.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää tähän aiheeseen liittyvän lisäkysymyksen, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Haatainen, olkaa hyvä.

16.04 **Tuula Haatainen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arvoisa pääministeri, nyt täytyy kyllä kummastella, missä todellisuudessa hallitus oikein elää, kun työttömyys on näin korkealla. Ymmärrätekö te, miten vakava tämä tilanne on? SDP on esittänyt hallitukselle alkumetreistä lähtien yli 200 konkreettista keinoa, joilla talouden ja työttö-

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

myyden noidankehää olisi voitu hillitä ja katkaista. Eilen A-studiossa puheenjohtaja Lindtman antoi teille nämä tulevaisuustoimet.

Nostan tässä nyt esiin kaksi nopeavaikutteista keinoa, konkreettista asiaa. Ensiksi, otetaan käyttöön yksinyrittäjille suunnattu tuki palkata ensimmäinen uusi työntekijä. Toiseksi, otetaan käyttöön määräaikainen korkovähennysoikeus ensiasunnon ostajille. Pääministeri, oletteko valmis ottamaan nämä hyvät toimet käyttöön?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.05 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Lindtman ei näytä olevan paikalla, mutta hän on taitava järjestämään erinäköisiä ohjelma-numeroita. Eilen oli tämän paperin luovuttaminen, jossa oli parisenkymmentä internetlinkkiä. Niiden takaa varmaan löytyy sitten näitä SDP:n esityksiä. Pitää niihin perehtyä, ja olen pyytänyt perehtymään. Mutta minä olen kaksi ja puoli vuotta odottanut teiltä niitä esityksiä.

Ja sanon tässäkin nyt, että minä en ole teiltä todellisia esityksiä kuullut vaihtoehdoksi hallituksen työllisyys- ja talouspolitiikalle. Minä olen kuullut sanat ”ei”, ”ei”, ”ei”. Te olette vastustaneet kaikkia niitä rakenteellisia uudistuksia, jotka tähtäävät korkeampaan työllisyyteen, vahvempaan talouden kasvuun, ja te ette ole oikeasti esittäneet oikeita ratkaisuja. Nyt esimerkiksi tuotte tällaisia yksittäisiä, [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Ei kelpaa mikään!] mutta teillä on edelleenkin näköjään loputtomasti rahaa käyttää kaikkeen. Mutta meillä on vastuu, että meidän pitää jokaisesta veronmaksajan eurosta miettiä, mistä se otetaan.

Mitä pk-yrityksiin tulee, niin pk-yritysten toimintaympäristöä on parannettu tällä kaudella historiallisella tavalla. Muun muassa paikallinen sopiminen on sellaista lainsäädäntöä, joka todella auttaa pk-yrityksiä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

16.06 Lauri Lyly sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun kaksi ja puoli vuotta sitten katsoin hallitusohjelmaa, niin siellä luvattiin työllisyysvaikutuksia seuraavista asioista: työttömyysturvan työssäoloehdon pidennys 12 kuukauteen 5 700, ansioturvan porrastus eli leikkaus 20 prosentilla 15 800, lapsikorotuksen poistaminen työttömyysturvasta 10 000, aikuiskoulutustuen lopetus 8 000. Tässä hallituksen työllisyystoimia suoraan hallitusohjelmasta. Nämä toimet liittyvät suoraan leikkauksiin työsuhdeturvasta ja sosiaaliturvasta. 100 000 työpaikkaa luvattiin, tässä lueteltiin 40 000. Kun nyt on menty väärään suuntaan, niin kysyisinkin nyt: Mitä aiotte tehdä poliittisesti tästä eteenpäin? Jatkuvatko edelleen työttömyysturvan ja työsuhdeturvan leikkaukset, vai aiotteko muuttaa suuntaa, koska tämä suunta, mitä olette tehneet, ei ole tuonut työpaikkoja?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.07 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun minä en tiedä, mikä se teidän esittämäne suunnanmuutos on. [Välihuuto sosiaalidemokraattien ryhmästä] Kuulemma te kerrotte sen syksyllä 26. Tämä keskustelu on tavallaan niin kuin tuuleen huutamista, jos te vaan sanotte, että meidän uudistukset eivät kelpaa, mutta te ette

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

pysty kertomaan, mikä on teidän vaihtoehtonne. Palataan asiaan syksyllä 26, jos teillä on se oma vaihtoehto. Kyllä sinne linkkien taakse on katsottu, jotka Lindtman antoi: siellä on ne samat paperit, ne tyhjät paperit, siellä on se kolmen ja puolen miljardin veromoukari työhön ja yrittämiseen, omistamiseen, investointeihin, joten minä en tiedä, mikä on nyt se suunnanmuutos. Työministeri voi jatkaa, ja sosiaaliturvaministeri, ja perustella politiikkaamme ja sitä, miten sillä tähdätään muun muassa siihen, että työn vastaanottaminen on aina kannattavaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Grahn-Laasonen, olkaa hyvä.

16.08 Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tähän myös jatkona, kysymykseen siitä, mikä se SDP:n linja on: [Välihuutoja sosiaalidemokraattien ryhmästä] Ensinnäkin te vastustitte näitä sosiaaliturvaan tehtyjä välttämättömiä julkisen talouden tasapainotustoimia ja työllisyystoimia. [Hälinää — Puhemies koputtaa] Sen jälkeen te viime syksynä esittelitte teidän vaihtoehtobudjetin, jossa te ette enää esitä näitä peruttaviksi. Eli tulkinta oli silloin se, että SDP hyväksyi hiljaa, siellä pinnan alla, nämä hallituksen toimet, jotka tietysti tässä julkisen talouden tilanteessa ovat erittäin valitettavia mutta välttämättömiä. Totta kai meidän täytyy tehdä tässä tilanteessa työllisyyttä vahvistavia toimia, mutta vastuulliselta oppositiopuolueelta voisi odottaa sitä, että te tekisitte vaihtoehdon ja julkaisisitte siihen liittyvät vaikutusarviot. Me emme edelleenkään ole niitä edellisten vaihtoehtojen vaikutusarvioita saaneet. [Välihuutoja sosiaalidemokraattien ryhmästä — Puhemies koputtaa] Tuokaa oma vaihtoehto rehellisesti ja suoraan esiin, niin sen jälkeen on helpompi keskustella.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Virta, olkaa hyvä.

16.09 Sofia Virta vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Moni suomalainen todella on nyt työttömänä, ja moni opiskelija valmistuu jopa korkeakoulusta suoraan työttömyyteen. Se varmasti horjuttaa luottamusta tulevaan, se heijastelee myös lähipiiriin. Silloin kun työtä on tarjolla vähän, pitäisi mielestäni olla hyvin tarkka, että sitä ei ainakaan vähennetä. Siksi kysyisinkin: mikä on ollut hallituksen logiikka siinä, kun on leikattu vaikka ammatillisesta koulutuksesta, vaikka Opetusalan Ammattijärjestön mukaan se tarkoittaa leikkauksia opettajista, lisää työttömiä opettajia, tai kun on leikattu sosiaali- ja terveystalvasta niin mittavasti, että kuten me tiedämme, niitä pieniä sotealan yrittäjiä on menettänyt firmansa, työnsä, ajautunut konkurssiin? Heitä ei varmaan silloin lämmitä se puhe siitä, että tämä hallitus on tehnyt enemmän kuin kukaan koskaan pienyrittäjille, kun he ovat nyt konkurssin partaalla. Kysyisin nyt: mikä on hallituksen logiikka siinä, että kun työtä on tarjolla vähän, silloin suomalaisilta leikataan työstä — kansalaisjärjestöiltä, kulttuurikentästä, soteesta tai vaikka koulutuksesta?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Marttinen, olkaa hyvä.

16.10 Työministeri Matias Marttinen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kiitoksia edustaja Virralle kysymyksestä. Tässä menevät tietysti monet asiat sekaisin, mutta on ehkä hyvä muistuttaa kotikatsomoihin, että tämä sotemalli, joka tällä hetkellä tässä tasavallassa on käytössä, on aikaisemman hallituksen voimaan saattama. [Anne Kalma-

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

rin välihuuto] On varmasti näin, että tällä tavalla suomalaisten hienojen pienten ja keski-suurten soteyritysten palveluita ei olisi karsittu, jos meillä olisi olemassa vanhanmallinen järjestelmä käytössä. Tästä taas vastaavasti päättäjät alueilla vastaavat kaikkinsa tältä osin. [Hälinää — Puhemies koputtaa] Me teemme kaiken sen voitavan, mikä on tehtävissä. Samaan aikaan, kun velanotto on hyvin suurta, meidän on tehtävä myös sopeutustoimenpiteitä ja samalla myös kaikki se voitava, jotta suomalaisille yrityksille saadaan parempi näkymä omaan tulevaisuuteen. Olemme tehneet myös merkittäviä veronkevennyksiä, joilla taas yksityistä kulutusta saadaan liikkeelle, ja myös julkisia investointeja, jotka myös tuovat työtä. Elikkä on tärkeää myös muistaa, että tämä hallitus on tehnyt nimenomaan elvyttäviä budjetteja [Puhemies koputtaa] samaan aikaan, kun julkista taloutta on sopeutettu.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tuppurainen, olkaa hyvä.

16.11 **Tytti Tuppurainen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä oikeistohallitus pääministeri Orpon johdolla lupasi suomalaisille 100 000 uutta työllistä, ja luulisi olevan hieman nöyryyttä näiden työttömyyslukujen valossa tunnustaa tämän politiikan epäonnistuminen. Tavoite on karannut ja on tällä hetkellä jo 170 000. Kyllä tähän tarvitaan muutos, ja SDP on valmis auttamaan. [Sheikki Laakso: Työkanava Oy!] SDP:n mielestä esimerkiksi pienten yritysten kasvu ja työllisyys olisi valjastettava käyttöön. Nostetaan arvonlisäveron alarajaa ja annetaan mikroyrityksille määräaikainen verohyvitys ensimmäisen työntekijän palkkaamisesta, sillä jokainen uusi työntekijä on askel pois työttömyydestä. Pääministeri, te saitte eilisiltana puheenjohtaja Lindtmanilta tuhdin paketin, johon oli koottu nämä ja yli 200 muuta esitystä. Se oli kuin Joosefin neuvo faaraolle: näillä selviät seitsemästä laihasta vuodesta. Te olette sanonut, että te teette kaikkenne työttömyyden parantamiseksi, ja nyt kysyn: oletteko te todella valmis tekemään kaikkenne ja tarttumaan [Puhemies koputtaa] edes näihin SDP:n nopeavaikutteisiin esityksiin?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.13 **Pääministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Toistan, että sieltä niitten linkkien takaa, jotka siinä paperissa olivat, löytyvät ne samat paperit, jotka te olette tuoneet tänne aikaisemminkin, ja niihin ei ole edes laskettu työllisyysvaikutuksia, [Perussuomalaisten ryhmästä: Oho!] tai ainakaan niitä ei ole näytetty meille muille. SDP, vaikka te kuinka nyt puhutte teidän paperistanne ja 250 keinosta, niin kun on se historia, joka tässä salissa on kahden ja puolen vuoden aikana nähty, niin ei siellä ole mitään vaihtoehtoa. [Timo Harakka: Kuka sanoo ei, ei, ei?] Ei siellä ole mitään vaihtoehtoa.

Hyvät edustajat, edustaja Tuppurainen, nyt on kyse paljon siitä — kun talous on myöskin psykologiaa — annetaanko me ihmisille toivoa vai toivottomuutta. Minä haluan antaa ihmisille toivoa paremmasta, koska tämä peli ei ole menetetty. Me ollaan viime viikollakin saatu Suomeen aivan mahtavia uutisia, jotka perustuvat suomalaisten osaamiseen. Näitä vastaavia investointihankkeita on käynnissä eri puolilla Suomea. Meillä on maailman parasta osaamista, meillä on maailman parhaat yliopistot, korkeakoulut, panostetaan tutkimukseen ja tuotekehitykseen, on laitettu yrittämisen edellytyksiä kuntoon. Nyt me vain ei olla saatu mitään apua ulkoa, koska Ukrainan sota pahenee ja sen aiheuttamat ongelmat syvenevät. [Puhemies koputtaa] Mutta kyllä tämä tästä lähtee. Annetaan ihmisille myöskin

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

toivoa. [Puhemies koputtaa] Annetaan niille työttömille ihmisille toivoa, [Tytti Tuppurainen: Kelpaisiko tämä esitys?] että edessä on parempi aika.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Minja Koskela, olkaa hyvä.

16.14 **Minja Koskela vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Onhan tämä nyt yhdenlaista, että pääministeri puhuu täällä viikko toisensa jälkeen toivosta, kun hallituksen politiikka luo ympärilleen pelkkää toivottomuutta. [Arto Satonen: Ohhoh!] Pääministeri, te lupasitte ennen vaaleja, että tämän hallituskauden aikana syntyy 100 000 uutta työpaikkaa. Tällä hetkellä teidän saldonne on 80 000 uutta työtöntä. Teidän keinovalikoimassanne on ollut ammattiyhdistysliikkeen ja työntekijöiden kurittaminen ja työttömien tilanteen heikentäminen, kun sosiaaliturvaa on leikattu ja suojaosat on poistettu. Te tiedätte, että näillä mainituilla keinoilla Suomeen ei tule syntymään sataatuhatta uutta työpaikkaa. Sen sijaan, jos te palauttaisitte nämä suojaosat, niin sillä voitaisiin helpottaa työn vastaanottamista, joten kysynkin, pääministeri, teiltä nyt: olisiko aika palauttaa suojaosat ja sillä tavalla helpottaa työn vastaanottamista?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Grahn-Laasonen, olkaa hyvä.

16.15 **Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin tästä toivottomuuden narratiivista, joka täällä on, [Suna Kymäläinen: Ei ole todellista!] voidaanko katsetta nostaa hiukan myöskin niihin positiivisiin asioihin? [Välihuutoja vasemmalta — Puhemies koputtaa] Meillä on viime viikolta historialliset jäänmurtajasopimukset. [Krista Kiuru: Miten se liittyy sosiaaliturvaministerin toimialaan? — Puhemies koputtaa] Tämä hallitus tekee joka päivä töitä, työllisyysuudistuksia, ja julkista taloutta tasapainotetaan tässä vaikeassa tilanteessa. Meidän yritykset ympäri Suomen luovat uutta. Hallitus investoi julkista tutkimusrahoitusta aivan historialliset määrät. Tehdään paljon oikeita asioita. Haaste on tässä geopoliittisessa epävarmuudessa ja ympäristössä. [Vasemmalta: Suojaosa!] Sille hallitus ei, eikä kukaan tässä salissa, valitettavasti paljoa voi, että Venäjä hyökkää Ukrainaan ja että meillä on nämä turvallisuusuhat. [Välihuutoja]

Mutta se, mitä voimme tehdä, mikä on omissa käsissä, on se, että hallitus on tasan ne uudistukset, kaikki, vienyt eteenpäin, mitä on luvannut, ja tätä tulevaisuudennäkymää rakennetaan Suomelle positiivisemmaksi. [Timo Harakka: Miten se suojaosa?] Haluan myöskin sanoa näistä suojaosista sen, että Suomessa on kansainvälisestikin vertaillen olemassa melko hyvä työttömyysturvan sovittelujärjestelmä, joka on parempi kuin mitä moni tietää. Ja pyrimme myöskin siihen, että työn vastaanottaminen, osa-aikatyön vastaanottaminen kannattaa, [Puhemies koputtaa — Timo Harakan välihuuto] mutta tätä edelleen kehitetään. Meillä on käynnissä siihen liittyvä lakihanke.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Malm, olkaa hyvä.

16.17 **Niina Malm sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Herra pääministeri, kyllä tämä nyt kuulostaa siltä, että ei-puolue istuu siellä aitiossa. [Eduskunnasta: Kyllä!] Kaikkiin esityksiin vastaus on: ”ei”, ”ei” ja ”ei”. Ja sitten tässä pitäisi vielä puhua toivosta, kun vastaus on ”ei”.

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

Teille, pääministeri, on eilen annettu lista, jossa on yli 200 toimenpidettä. Niistä yksikään teille ei näytä kelpaavan, koska vastaus on ”ei”. Se on nolla. Ja sitten kyllä minua, pääministeri, kiinnostaisi tietää myös se, kun nyt te puhutte toivosta ja vaaditte vastauksia, että onko tämä kyselytunti SDP:n kyselytunti. [Eduskunnasta: Tulevan hallituksen! — Joona Räsänen: Vaihdetaan paikkaa!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.18 **Pääministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ei ole, koska SDP on oppositiossa. [Naurua oikealta] — Mielestäni hyvään poliittiseen keskusteluun kuuluu debatti, ja jos te arvostelette illasta toiseen täällä, päivästä toiseen, viikonloppuisin hallituksen politiikkaa kaikesta [Joona Räsänen: Öin ja päivin!] — öin ja päivin, kyllä, koko ajan — on minusta aivan kohtuullista, että me kysymme teiltä, mikä se teidän vaihtoehtonne on, ja se ei siitä Lindtmanin listasta selvinnyt. [Välihuutoja sosiaalidemokratien ryhmästä — Puhemies koputtaa] Se on vain tosiasia, [Krista Kiurun välihuuto] koska ne ovat ne samat paperit, jotka on tänne tuotu.

Ja mitä siihen ei-sanaan tulee — tämä hallitus on tehnyt kymmenittäin kasvuun, työllisyyteen liittyviä parannuksia, lainsäädäntöä, uudistuksia, ja niitä on lisää tulossa. Te olette niitä vastustaneet — te olette niitä vastustaneet, eikä pelkästään tällä kaudella vaan silloin, kun te olette olleet vallassa. Nämä asiat ovat jääneet tekemättä. Tällä hallituksella on strategianäkemyks, ja minä uskon, että tämä toimii. Olemme laittaneet tämän maan kilpailukykyä kuntoon tavalla, josta voi olla ylpeä, ja sinä päivänä, kun me saamme sen talouden kasvun kunnolla liikkeelle, varmasti tilanne paranee.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Satonen, olkaa hyvä.

16.19 **Arto Satonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vaikka vasemmis-
ton voi olla sitä vaikea uskoa, niin työpaikka syntyy silloin, kun työnantajan kannattaa
työllistää. Ja niitä voi syntyä viennin veron kautta, kuten me nyt on nähty. [Timo Harakan
välihuuto] Esimerkiksi kaikkia telakkateollisuuden liittyviä positiivisia uudistuksia on au-
tettu osaltaan niillä uudistuksilla, joilla viennin kilpailukykyä on parannettu. Sitten koti-
markkinoilla tärkeintä on saavuttaa luottamus, ja sen takia on tärkeää, että tämä toivon
viesti nyt ymmärretään. Kun kotimarkkinoilla katsotaan niitä työpaikkoja, niin ne nimen-
omaan voivat syntyä pk-yrityksiin. Sen takia on uudistettu paikallista sopimista, on uudis-
tettu yt-lakia, on tehty sellaisia uudistuksia, jotka nimenomaan kohdistuvat sinne pk-yri-
tysten toimintaedellytysten parantamiseen. Kun juuri tänään on ilmoitettu määräaikaisten
työsuhteiden helpottamisesta, niin kysyn työministeri Marttiselta: onko tämän uudistuk-
sen tarkoitus nimenomaan se, että nuoret pääsevät kiinni ensimmäiseen työpaikkaan hel-
pommin kuin aiemmin?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Työministeri Marttinen, olkaa hyvä.

16.20 **Työministeri Matias Marttinen** (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, herra puhe-
mies! Tähän edustaja Satosen oivaan kysymykseen vastauksena: kyllä on. Me tiedämme
sen, että... [Timo Harakka: työministeri kysyy työministeriltä!] — Kannattaa, hyvät edus-
tajat, kuunnella, kun vastaan mielellään näihin teidän kysymyksiinne. — Eilen seitsemän

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

tuntia käytiin keskustelua työllisyyspolitiikasta, ja tänään meillä on hieno mahdollisuus jatkaa sitä rakentavaa yhteistä keskustelua. [Vasemmalta: Kyllä!] Hallituksen työmarkkinauudistusten tavoitteena on nimenomaan madaltaa ennen kaikkea suomalaisten pienten ja keskisuurten yritysten mahdollisuutta tarjota taas uutta työtä. Jos ajatellaan taas vastaavasti määräaikaista työsopimuksia, ne ovat juuri nuorille niitä ensimmäisiä väyliä päästä mukaan työelämään, siihen ensimmäiseenkin oman alan työpaikkaan. Tässä ajassa, jossa nuorten työttömyys on aivan liian korkealla tasolla, me tarvitsemme määrätietoisia toimenpiteitä, joista nuorten työllistymisasetelä on nyt ensimmäisiä. Tämä taas osaltaan tulee vahvistamaan yritysten luottamusta ja uskoa työllistää suomalaisia nuoria, jotta taas he pääsevät kiinni parempaan elämään.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Harakka, olkaa hyvä.

16.21 **Timo Harakka sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jos nyt sadantuhannen uuden työpaikan sijaan olisi saanut aikaan 70 000 vähemmän työllisiä, niin olisi ehkä aihetta hiukan nöyrympään asenteeseen ja ottaa vastaan ehkä muutama neuvo tai kommentti, joita täältä on monta esitetty niiltä, jotka edellisellä kaudella onnistuivat työllisydessä. [Hälinää — Puhemies koputtaa]

Mutta ylimielinen hokemannehan on se, että edellisellä kaudella ei tehty uudistuksia. [Perussuomalaisten ryhmästä: Työkanava Oy!] Kuulkaas nyt, viime kaudella tehtiin suurin historian uudistus [Sanna Antikainen: Ai Työkanava?] siirtämällä työllisyyspalvelut valtiolta kunnille. Siihen verrattuna se, että kiusaatte työnhakijoita ja työntekijöitä näillä kaikilla kiusaamisilla, on pientä näpertelyä.

Ja toinen hokemanne liittyy siihen, että olette parantaneet yritysten asemaa. Oletteko olleukaan huomanneet sitä, että konkurssien määrä lisääntyy vuosi vuodelta ja tänäkin vuonna saatte uuden ennätyksen aikaan? Yritykset eivät luota hallitukseen, yritysten konkurssit aiheuttavat työttömyyttä, ja työttömyys aiheuttaa konkurssseja. Ja te tarjoillette toivoa — tarjotkaa mieluummin työpaikkoja. [Puhemies koputtaa] Joko kelpaisi muiden eduskunta puolueiden kanssa yhteinen katastrofiryhmä, [Puhemies koputtaa] joka ratkaisisi näitä ongelmia yhteistyössä?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Työministeri Marttinen, olkaa hyvä.

16.23 **Työministeri Matias Marttinen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hämmästelen jotenkin sitä todella synkän negatiivista ilmapiiriä, mitä vasemmisto-oppositio haluaa levittää laajasti taas tähän maahan. [Välihuutoja sosiaalidemokraattien ryhmästä] Me olemme saaneet, hyvät kollegat, viime viikolla historiallisia uutisia meriteollisuuteen. Monet talouden mittarit näyttävät tällä hetkellä vahvempaan suuntaan. Eikö meidän pitäisi yhdessä yhteistyöllä [Timo Harakka: Tervetuloa!] nyt näyttää suomalaisille, että kyllä, me menemme kohti parempaa ja että kyllä, me pystymme rakentamaan yhteistyöhön ja me teemme yhdessä kaiken sen voitavan, jotta tämä vaikea tilanne taas saadaan selätettyä ja jotta näille suomalaisille, jotka ovat vailla työtä, saadaan taas uutta työtä tarjottua?

Samalla on myös todettava se — eikö todella ole näin? — että kansainvälinen suhdanne-tilanne ja Ukrainan sota totta kai vaikuttavat suoraan myös pienen viennistä elävän Suomen tilanteeseen. Mutta, hyvät kansanedustajat, se vain korostaa sitä työtä ja niitä uudis-

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

tuksia, niiden läpiviennin merkitystä, mitä tämä hallitus on koko ajan tekemässä. [Timo Harakka: Pelkkää näpertelyä!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kosonen, olkaa hyvä.

16.24 **Hanna Kosonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Me jokainen tunnemme jonkun, joka on työttömänä. Työ on osa merkityksellistä elämää, mielen hyvinvointia ja myös mielenterveyttä, mutta nyt meillä on massatyöttömyys. Hallituksen politiikan seuraukset vääjäämättä ajavat monia suomalaisia osattomuuteen ja vaikeisiin tilanteisiin.

Samaan aikaan hallitus käyttää aikaansa alkoholipolitiikan vapauttamiseen, jotta alkoholia olisi mahdollisimman helposti saatavilla. [Krista Kiurun välihuuto] Päihteet ja mielenterveysongelmat kulkevat aina käsi kädessä. Jos sinulla on päihdeongelma, on sinulla mielenterveysongelma. Mikäli sinulla on päihde- ja mielenterveysongelma, sinun työkyky on myös alentunut.

Keskittykö hallitus oikeisiin asioihin? Onko teidän politiikassanne teidän mielestänne riskejä olemassa? Ja, ministeri Juuso, kuinka tärkeää teille on suomalaisten hyvinvointi ja suomalaisten mielenterveys?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Juuso, olkaa hyvä.

16.25 **Sosiaali- ja terveysministeri Kaisa Juuso** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä ilman muuta sekä minulle että varmasti koko hallitukselle kansalaisten hyvinvointi on todella tärkeää. Kyllä me siihen kaikkiin keinoin yritämme vaikuttaa, teemme parhaamme, lisäämme hyvinvointialueiden rahoitusta, teemme parhaamme siinä soteuudistuksen kehikossa, [Suna Kymäläisen välihuuto] mikä meille jäi viime hallitukselta. Se tarkoittaa käytännössä sitä, että palveluja pitää pystyä järjestämään uudella tavalla rakenneuutoksessa ja väestön keskittyessä taajamiin. Kyllä me välitämme koko ajan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Bergbom, olkaa hyvä.

16.26 **Miko Bergbom ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Arvoisa pääministeri, varoitan teitä tarttumasta sosiaalidemokraattien auttavaan käteen. Nimittäin se käsi löytyy hyvin nopeasti veronmaksajien taskulta, [Naurua perussuomalaisten ryhmästä] kuten ollaan nähty. Nimittäin täällä te esittelette yleviä listojanne, kuinka te olisitte tekemässä paremmin työllisyystoimia kuin tämä hallitus, mutta viimeksi kun katsoin teidän vaihtoehtoanne tälle vuodelle, niin sieltä vaihtoehdosta löytyi enemmän veronkorotuksia kuin mitä tämä hallitus tekee. [Timo Harakka: Enemmän työllisyyttä!] Tämä meno on jatkunut läpi tämän kauden ja uskoakseni tulee myös jatkumaan.

Sosiaalidemokraattien vaihtoehto on verottaa kaikkea, mikä liikkuu, elää ja hengittää, enemmän kuin tämä hallitus. Tämä hallitus tarjoaa veronalennuksia, niin myös ensi vuodelle. Palkansaajien verotus kevenee. Lapsiperheiden verotus kevenee. Kolmilapsinen perhe: hallituskauden alussa lapsista saatava veronalennus nolla euroa — ensi vuonna kolmilapsiselle perheelle yli 600 euroa nettona lisää tämän hallituksen ansiosta. [Timo Harakka: Työttömälle perheelle!]

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

Kysyn työministeriltä: miten palkansaajien ostovoiman kasvu vaikuttaa kotimarkkinoiden kysyntään tämän hallituskauden aikana? — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Marttinen, olkaa hyvä.

16.27 Työministeri Matias Marttinen (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa herra puhemies! Ja kiitoksia kansanedustajalle tärkeästä kysymyksestä, sillä viime vuosien osalta suomalaisia palkansaajia ja eläkkeensaajia on todella kurittanut hintojen voimakas nousu, joka on totta kai myös leikkannut sitä, paljonko suomalaisilla on mahdollista kuluttaa. Ja totta kai se näkyy suomalaisten tärkeiden, hienojen pienten ja keskisuurten yritysten arjessa aivan suoraan ja leikkaa taas vastaavasti myös näiden yritysten kykyä työllistää.

Meidän hallituksen keskeinen politiikka veropolitiikassa on nimenomaan vahvistaa suomalaisten ostovoimaa ja parantaa taas vastaavasti kannustimia työntekoon. [Timo Harakka: Alvia nostamalla!] Ja nyt me näemme sen, että kun verotusta kevennetään, korot laskevat ja inflaatio on tahtunut ja laskenut, niin tällä hetkellä suomalaisten ostovoima kehittyy erittäin myönteisesti, ja se on tärkeä viesti suomalaiselle päivittäistavarakaupalle, suomalaisille yrityksille siitä, että mennään kohti parempaa. Tämä totta kai avaa nyt tämän vuoden aikana ja ensi vuoden kuluessa taas polkua siihen, että yksityinen kulutus nousee voimakkaasti, ja se tarkoittaa taas lisää työtä alan yrityksiin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kurvinen, olkaa hyvä.

16.28 Antti Kurvinen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kyllähän se on politiikassakin niin, että tulokset ratkaisevat, ja mikä on, arvoisa pääministeri, tällä hetkellä hallituksenne tulos? Euroopan toiseksi pahin työttömyys, jättimäinen pitkäaikaistyöttömyys, jättimäinen nuorisotyöttömyys, pahin työttömyys yli 25 vuoteen, 600 000 ihmistä ulosotossa — ilmeisesti enemmän kuin koskaan meidän modernin historian aikana — ennätysmäärä konkurssseja. Voi sanoa, että teidän työllisyyspolitiikkanne tulokset ovat tyhjä paperi. Teidän työllisyyspolitiikka on todella se tyhjä paperi, [Välihuuto perussuomalaisten ryhmästä] mitä te koko hallitus nykyään hoette. [Timo Harakan välihuuto] — Niin, juuri, herra puhemies, haluan nyt tuoda toivoa, kun pääministeri on peräänkuuluttanut toivoa.

Tälle viikolle toivoa toi Suomen politiikkaan se keskustan pitkään peräänkuuluttama parlamentaarinen sopu talouden raameista. Tämä velkajarrusopu oli erittäin arvokasta. Nyt kun meillä on hyviä kokemuksia parlamentaarisen yhteistyöstä, kysyn teiltä, pääministeri: oletteko valmiita kutsumaan parlamentaarisen työryhmän tällaiseen työllisyys—työttömyys-riiheen pohtimaan työttömyyden ratkaisemista vähän velkajarrun tapaan? Tarjoan teille nyt positiivisuuden mahdollisuutta [Puhemies koputtaa] tyhjien paperien sijaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.29 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pakko se nyt on jälleen kerran taas sanoa, että kutsuin parlamentaariseen keskusteluun kaksi ja puoli vuotta sitten puolueita keskustelemaan siitä, miten Suomi pelastetaan tilanteessa, jossa työllisyys oli jo lähtenyt laskuun viime hallituksen aikana, [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Ei ollut!] jolloin velkaantuminen oli lähtenyt käsistä. Tämä oli teidän vastaus, edustaja Kurvinen, [Antti Kurvinen: Onko tämä positiivista?] tyhjä paperi, josta te puhuitte.

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

Mutta positiivinen asia on se, [Suna Kymäläinen: Toivoa!] että järki voitti tässä salissa. Yhtä lukuun ottamatta kaikki puolueet lähtivät mukaan velkajarruun, [Veronika Honkasalo: Kokoomuksen voitto!] joka siis suomen kielellä tarkoittaa sitä, että sitoudumme pitämään meidän julkisen velan kurissa. Siitähän tässä on kyse. Ei enää ”rahaa on” -politiikkaa, [Välihuuto vasemmalta] ei velkahana käytössä, kun on poliittisia ongelmia, vaan eletään suu säkkiä myöten. Se on tiukka, mutta siitä tulee vähemmän tiukka sillä, että me saadaan talous kasvuun, ja siksi sitä kasvupolitiikkaa tarvitaan. Hallitus on tehnyt satoja päätöksiä, jotka lisäävät talouden kasvua ja edellytyksiä työllisyydelle, sille, että suomalaiset yritykset [Puhemies koputtaa] palkkaavat ihmisiä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Mäkynen, olkaa hyvä.

16.31 **Matias Mäkynen sd** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Arvoisa pääministeri, te todella lupasitte 100 000 lisätyöllistä. Olette siitä enää 170 000 työllisen päässä. Lupasitte lopettaa velkaantumisen, mutta velkaantuminen vain kiihtyy, ja lupasitte, että hoitajia ei irtisanota, mutta viikoittain kuulemme, kuinka hyvinvointialueilta hoitajia irtisanotaan.

Talous on todellakin psykologiaa, ja te toivotte, että me oppositiossa loisimme ihmisille toivoa, mutta kun työttömyys kasvaa, ihmisiä irtisanotaan, on teidän ratkaisunne heikentää heidän työttömyysturvaansa. Se ei tuo ihmisille toivoa. Päinvastoin, se heikentää ihmisten ostovoimaa ja kulutuskysyntää. Se saa ihmiset säästämään tällä hetkellä. Ihmiset säästävät enemmän kuin kertaakaan 2000-luvulla lukuun ottamatta pandemian sulkuaikaa.

Ymmärrätkö, arvoisa pääministeri, että tämä sosiaaliturvan ja työttömyysturvan heikentämispolitiikkanne ei toimi? Meiltä on tullut useita esityksiä esimerkiksi suojaosien palauttamisesta. Edustaja Lyly on tehnyt esityksen aikuiskoulutustuen palauttamisesta kohdentaen sen työvoimapula-aloille. Tarttaisitte näihin esityksiin. Niillä saadaan aitoja, uusia työllisiä [Puhemies koputtaa] ja parannetaan ihmisten työntekomahdollisuuksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Grahn-Laasonen, olkaa hyvä.

16.32 **Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minusta olisi nyt hyvä kyllä ihmisten tietää se, että SDP on kuitannut nämä esitykset omassa vaihtoehtobudjetissaan. Te ette ole esittäneet näitä sosiaaliturvaan kohdistuneita leikkauksia peruttaviksi, [Välihuutoja sosiaalidemokraattien ryhmästä] kun te teitte teidän vaihtoehtobudjettinne. [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Ei pidä paikkaansa!]

Toki on vaikea tietää, [Hälinää — Puhemies koputtaa] mikä se SDP:n linja on myöskin siksi, että lehtitietojen mukaan tästä velkajarrusta, joka on historiallinen, edustaja Mäkynen ja edustaja Krista Kiuru ovat ilmeisesti jo SDP:n ryhmän sisällä irtautuneet, [Oikealta: Oho!] mutta tämä on tietysti teidän sisäinen kysymyksenne. [Timo Harakka: No niinpä näyttää olevan!]

Mutta mitä pidän oikeutettuna, on se, että meillä on mahdollisuus kysyä teidän vaihtoehtoon perään myöskin tässä, koska te kyseenalaistatte sitä linjaa, mitä hallitus edustaa. [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Ja vastaus!]

Sitten vastauksena tähän kysymykseen se, että meillä on julkisessa taloudessa massiivinen haaste. Meidän täytyy sopeuttaa meidän taloutta. Samaan aikaan tämä hallitus tekee [Miapetra Kumpula-Natrin välihuuto] historialliset työmarkkinauudistukset ja kasvu-u-

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

distukset. [Timo Harakka: Ei ole kovin isoja! — Välihuuto perussuomalaisten ryhmästä] Ensi vuonna suomalaisten ostovoima paranee, ja tämä näkymä näyttää paremmalta muun muassa siitä syystä, että viime viikolla tehtiin historialliset jäänmurtajakaupat, ja nyt jatkeaan tätä hyvää positiivista kierrettä. Toivottavasti olette kaikki siinä mukana. [Timo Harakan välihuuto]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Honkonen, olkaa hyvä.

16.33 **Petri Honkonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Täällä hallitus peräänkuuluttaa hintalappuja näille vaihtoehdoille. Hintalappu on sillä, jos mielenterveysongelmista kärsivältä ihmiseltä viedään kannusteet tehdä esimerkiksi osa-aikatyötä ja sen seurauksena hän ei tee työtä enää ollenkaan. Hintalappu on sillä, kun korotetaan arvonlisäveroa, leikataan kotitalousvähennystä ja viedään monelta, monelta mikro- ja pienyrityäjältä elinmahdollisuudet, ja se näkyy muun muassa ennätyksellisenä yksinyrittäjien konkurssina tällä hetkellä. Sillä on hintalappu. [Sinuhe Wallinheimon välihuuto]

Hintalappu on myös tällä kokonaisuudella. Nyt kun katsotaan tätä pääministeri Orpon hallituksen alkukautta, tätä suurtyöttömyyttä, katsotaan tätä suurvelkaantumista, siinä se hintalappu näkyy. Arvoisa pääministeri, oletteko arvioinut ja voisitteko arvioida, mikä tämän teidän epäonnistuneen talouspolitiikkanne hintalappu Suomelle kokonaisuudessa on? Nimittäin hallitusohjelmassanne vielä arvioitte, että sadallatuhannella lisätyöllisellä saadaan kolme miljardia lisää julkiseen talouteen. Paljonko nyt ollaan julkisesta taloudesta menetetty tämän teidän epäonnistumisenne takia?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.34 **Pääministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Se vain on nyt niin, että tämä maailman tila, Ukrainassa käytävä Venäjän hyökkäyssota, [Antti Kurvisen välihuuto] muu epävarmuus, presidentti Trumpin kauppapolitiikka viime keväänä, nämä asiat ovat vaikuttaneet massiivisella tavalla avoimeen kansantalouteen, joka on viientiriippuvainen. [Timo Harakan välihuuto] Se vaikuttaa meidän työllisyystilanteeseen ja talouden kasvuun valtavalla tavalla. Sen lisäksi se epävarmuus, jota tämä turvallisuustilanne tuo suomalaisiin koteihin, vaikuttaa ihmisten kulutuskäyttäytymiseen, ja se vaikuttaa automaattisesti kysyntään, talouden kasvuun ja työllisyyteen. Minä toivoisin, että näissä keskusteluissa tämä asia olisi sellainen, jonka kaikki toteavat faktana ja tosiasiana. [Antti Kurvinen: Emme kiistä! — Anne Kalmari: Kaikissa Euroopan maissa sama!] Siitä huolimatta, koska näin on, me emme ole seisseet tumput suorana, vaan me ollaan tehty suuri määrä talouden kasvua ja työllisyyttä parantavia toimia, [Välihuutoja sosiaalidemokraattien ryhmästä] ja me teemme lisää niitä. Me emme anna periksi, ja me ollaan hands on, kädet savaassa, edistämässä jokaista uutta kauppaa, jokaista uutta investointia Suomeen, mikä on mahdollista, jotta työtä syntyy joka puolelle Suomea.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Ollikainen, varsågod.

16.36 **Mikko Ollikainen r** (vastauspuheenvuoro): Ärade talman! Förra veckans isbrytaraffärer var en mycket god nyhet, och vi ser också andra satsningar i grön omställning som är positiva för att få ekonomins hjul att börja rulla igen, men många av dessa stora inves-

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

teringar landar särskilt i mansdominerade branscher. Vi behöver göra allt för att stoppa den utveckling där den finländska arbetsmarknaden blir mer och mer könsuppdelad. Kvinnor och män arbetar i hög grad inom olika branscher och i olika uppgifter. Det här är ett strukturellt problem som behöver åtgärdas.

Arvoisa puhemies! Suomen työmarkkinat ovat yhä vahvasti sukupuolittuneet. Samaan aikaan digitalisaatio ja tekoäly muuttavat työn rakenteita nopeammin kuin koskaan aiemmin. Muutos näkyy jo esimerkiksi käännösälällä, jossa teknologian vaikutus on ollut merkittävä.

Työttömyys on viime aikoina kohdannut erityisesti naisvaltaisia aloja. Siksi meidän on huolehdittava siitä, että myös nämä alat pysyvät mukana kehityksessä ja tarjoavat kasvun mahdollisuuksia. Kysyn, arvoisa ministeri Marttinen: miten voimme vahvistaa talouskasvua perinteisesti naisvaltaisilla aloilla työmarkkinoiden murroksessa?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Marttinen, olkaa hyvä.

16.37 Työministeri Matias Marttinen (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia paljon, arvoisa herra puhemies! Ja kiitoksia edustajalle erittäin hyvästä kysymyksestä. Kyllä on niin, että tämän hallituksen tekemiä uudistuksia on merkittävä määrä verotuksesta luvitusten uudistamiseen, sääntelyn purkuun ja rahoituksen saannin turvaamiseen — erittäin tärkeä asia. Tapasin juuri pari viikkoa sitten naisyrittäjiä, ja kävimme läpi sitä, millä tavalla me voimme taas omilla päätöksillämme vahvistaa naisyrittäjien luottamusta ja näkymää tulevaisuuteen. He nostivat esille erityisesti sen, että rahoituksen saannissa on suuria vaikeuksia. Samoin panostukset tutkimukseen ja tuotekehitykseen ovat osaltaan äärimmäisen tärkeitä asioita. Me teemme kaiken voitavan, jotta kaikilla erilaisilla toimialoilla näkymä tulevaisuuteen taas vastaavasti pystyy vahvistumaan ja paranemaan. Toisaalta tämä hallitus kohdistaa toimenpiteitä myös esimerkiksi julkisen sektorin naisvaltaisten alojen täydennyskoulutuksen turvaamiseen, ja se on myös tärkeä osa tätä kokonaisuutta. Me jatkamme jatkuvasti työskentelyä uusien toimien läpiviemiseksi. [Miapetra Kumpula-Natri: Lupasitteko nostaa alvirajaa?]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hyrkkö, olkaa hyvä.

16.38 Saara Hyrkkö vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Välillä poliitikot joutuvat vähän kohtuuttomastikin selkää seinää vasten vaalitavoitteista, jotka eivät sellaisenaan ole toteutuneet. Se on aivan normaalia — politiikassa on kyse kompromisseista. Mutta vaalilupaukset, ne ovat toki eri asia, ja pääministeri Orpo, kokoomus todella lupasi nämä 100 000 uutta työpaikkaa. Ehkä te voisitte pääministerinä myöntää, että se ei ollut kauhean fiksu lupaus, se asia kun ei kokonaisuudessaan ole poliitikkojen käsissä. Sitten siitä ei tarvitsisi täällä jatkuvasti muistutella teitä. Mutta kyllä teidän tekemisillänne totta kai on vaikutusta työllisyyteen, vaikka siellä ministeriaitiossa välillä tuntuu vaikealta sitä myöntää.

Nyt te, pääministeri, sanoitte, että hallitus on tehnyt asiantuntijoiden suosituksiin perustuvia toimia kasvun ja työllisyyden puolesta. Pääministeri Orpo: kuka asiantuntija on suositellut työntämään 30 000 lasta köyhyyteen? Entäpä tämä yhteisöveroale, miljardiluokan kysymys, jonka asiantuntijat ovat lähes ykskantaan tyrmänneet tehottomana ja tuhlailevana? Koulutusleikkaukset — kuka asiantuntija on sanonut, että niillä se kasvu lähtee käyn-

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

tiin ja työllisyys kohenee? Nämä päätökset eivät ole asiantuntijoiden suosittelemia. [Puhemies koputtaa] Millä ihmeellä te niitä perustelette, ja olisitteko valmis perumaan näitä heikkoja päätöksiä?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.40 **Pääministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomessa on ollut sellainen hyvä tapa, että hallitusohjelmien ja budjettien pohjalle käytetään aina valtiovarainministeriön virkamiesten puolueettomia arvioita esimerkiksi työllisyysvaikutuksista. Me hallitusohjelmaneuvotteluissa neuvottelimme keinokokonaisuuden, joka näiden asiantuntijoiden puolueettoman arvion mukaan ja laskelmien mukaan toi Suomeen 100 000 uutta työllistä. Me tehtiin ne uudistukset. Tämä suhdannetilanne ei ole millään tavalla auttanut sitä.

Mutta, hyvä edustaja, tätä kautta on puolitoista vuotta jäljellä, ja niin kuin minä olen monta kertaa sanonut, me emme anna periksi. Me teemme töitä suomalaisten työttömien ihmisten puolesta, että he saavat töitä. Me teemme töitä sen eteen, että yrittäjä uskaltaa työllistää, että ihmiset saavat töitä, [Timo Harakka: Entistä kovempi lupaus!] jotta isät ja äidit saavat töitä, jotta lapsiperheköyhyydestä pystytään nostamaan perheitä, lapsia ylös. Tähän me olemme sitoutuneet, ja me teemme töitä joka päivä näiden tavoitteiden eteen.

Vielä viimeiseksi nämä koulutusleikkaukset. Kyllä, aikuisten ammatillisesta koulutuksesta on leikattu, mutta jos katsotaan OKM:n pääluokkaa, niin vuodesta 22 ensi vuoteen [Puhemies koputtaa] se loppusumma on kasvanut miljardilla. Onko se koulutusleikkaus? [Timo Harakka: Nyt oli kova lupaus!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kaikkonen, olkaa hyvä.

16.41 **Antti Kaikkonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Joudun kysymään hallituksen suhtautumisesta etätyöhön. Hallitus on kiristämässä etätyöntekijöitten verotusta. Muutoinkin työnantajapuolelta on käytetty etätyön suhteen kriittisiä puheenvuoroja. Haluatteko te, että etätyötä tehdään Suomessa nykyistä vähemmän? Etätyö kannattaisi nähdä pikemminkin mahdollisuutena kuin uhkana. Se helpottaa työn ja muun elämän, kuten perhe-elämän, yhteensovittamista, vähentää turhaa liikennettä, ruuhkia, päästöjäkin, osaltaan vahvistaa alueiden elinvoimaa. Minusta etätyö ei tietenkään kaikkiin tehtäviin sovi, mutta siellä, minne sopii, se kannattaa nähdä mahdollisuutena. Etätyö on tätä päivää ja toivottavasti myös tulevaisuutta, mutta onko nyt niin, että hallituksella on jotakin etätyön tekemistä vastaan? Haluatteko te vähentää etätyön tekemistä Suomessa? Siitäkö on kysymys?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Työministeri Marttinen, olkaa hyvä.

16.42 **Työministeri Matias Marttinen** (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa herra puhemies! Kyllä, hyvät SPD:n edustajat, teen ihan tuolla Aleksanterinkadulla työtä pääosin, mutta olen myös kenttätöissä paljon — täällä kun huudeltiin etätyöministeristä, mutta näin ei kyllä tässä tapauksessa ole.

Edustaja Kaikkonen tarttuu tärkeään kysymykseen, ja minusta on hyvä myös, että tämä sali voisi käydä vähän laajemmankin pohdinnan aiheen ympärillä. Tämä hallitus ei suhtau-

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

du millään tavalla kielteisesti etätyön tekemiseen. Me itse asiassa näemme niin, että nämä parhaat ratkaisut ja käytännöt sovitaan työpaikoilla. Ei se ole hallituksen asia sanoa, onko jossain yrityksessä järkevää tehdä etätyötä vai eikö ole, vaan me uskomme siihen, että fiksit suomalaiset työntekijät ja työnantajat pystyvät sopimaan niistä järkevistä ja hyvistä käytännöistä vastaavasti keskenään. Samaan aikaan kuitenkin tämä hallitus keventää merkittäväällä tavalla työssäkäyvien suomalaisten palkkaverotusta, [Antti Kaikkonen: Kiristätte etätyöntekijöiden verotusta! — Anne Kalmari: Työhuonevähennys!] ja se on hieno asia. — Edustaja Kaikkonen, jokaiselle työssäkäyvälle suomalaiselle jää enemmän käteen tämän kauden jälkeen tekemästään työstä kuin mitä taas vastaavasti aikaisemman vasemmistohallituksen aikana on jäänyt.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Sarkkinen, olkaa hyvä.

16.43 **Hanna Sarkkinen vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Työttömyys todella nyt koskettaa monia suomalaisia, ja samaan aikaan hallitus on leikannut työttömien sosiaaliturvasta. Piti tulla satatuhatta lisää työllistä, mutta tulikin entistä enemmän työttömiä, ja työttömät ovat entistä tiukemmalla sosiaaliturvaleikkausten vuoksi.

Nämä hallituksen tekemät laskennalliset työllisyystoimet, joista pääministeri täällä nyt ylpeilee, ovat siis lähinnä sosiaaliturvaleikkauksia, eivätkä ne ole synnyttäneet niitä luvattuja työpaikkoja. Pienituloisilta leikkaaminen on itse asiassa heikentänyt ostovoimaa ja sitä kautta kysyntää ja sitä kautta heikentänyt taas talouden kasvua ja työllisyyttä.

Mutta, arvoisa puhemies, työttömyyden lisäksi on Suomessa kasvanut myös ulosotossa olevien suomalaisten määrä. Tänä vuonna voi ylittyä jopa 600 000:n ulosotossa olevan ihmisen raja. Se on valtava määrä suomalaisia.

Arvoisa oikeusministeri, mitä hallitus tekee ulosotossa olevien määrän pienentämiseksi ja ulosotossa olevien aseman helpottamiseksi?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Oikeusministeri Meri, olkaa hyvä.

16.45 **Oikeusministeri Leena Meri** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Ja kiitos, että keskustelemme ulosottovelallisista täällä salissa ja kyselytunnilla. Meillä on ollut jo pitkään oikeusministeriössä käynnissä työ, jossa me etsimme keinoja siihen, miten ulosottovelalliset pärjäisivät arjessaan paremmin. Yksi sellainen oikeastaan historiallinen uudistus, jota valmistelemme ja innovoimme tällä hetkellä, on se, että teemme lainsäädäntöä siihen, kun henkilöllä on paljon ulosotossa ja monesti on niin, että jos on paljon ulosotossa, niin se pääoma ei ollenkaan lyhene, koska kaikki menee korkoihin. Me haemme nyt mallia siihen niin, että me pääsemme kokeilemaan sitä, että ihmisen kannattaa käydä töissä ja se velka lyhenee myös. Tämä on ihan historiallinen uudistus, ja tätä me siellä käymme asiantuntijoiden kanssa läpi. Tätä on itse asiassa viime kaudella lakivaliokunnassakin pohdittu, ja tässä on ollut aika kova vastustus. Sen takia olen todella ylpeä tästä hallituksesta, että me lähdemme kokeilemaan määrätietoisesti sitä, että toteutamme tätä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Savola, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

16.46 **Mikko Savola kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kyllähän tässä se hankaluus on, että hallitus näkee ja pääministeri näkee kaikki hyvät teot vain itsensä tekeminä ja kaikki huono, mitä tässä maassa tapahtuu, on jonkun muun syytä.

Mutta te sanoitte, että te haluaisitte tehdä vielä enemmän, ja yksi asia, missä pitäisi tehdä vielä enemmän ja mitä keskustusta on esittänyt, on se, että meille pitää saada takausjärjestelmä tähän maahan. Meillä on tuolla maaseudulla paljon yrityksiä, jotka eivät saa rahoitusta tällä hetkellä sukupolvenvaihdoksiin, investointeihin ja sitä kautta työllistämiseen. He eivät saa rahoitusta sen takia, koska pankit katsovat, että yritysten sijaintipaikkakunta on väärä ja vakuusarvot eivät riitä. Ja sama koskee myöskin asukkaita monella paikkakunnalla. Esimerkiksi pohjoisessa Lapissa jo kunta rakentaa yhdessä kunnassa, Sodankylässä, asuntoja sen takia, että ihmiset saisivat niitä. Kysynkin elinkeinoministeriltä: Mitä te aiotte tämän asian suhteen tehdä? Onko luotavissa takausinstrumentti, mitä keskustusta on esittänyt, jotta yritykset saavat rahoitusta ja pystyvät investoimaan, työllistämään, tekemään sukupolvenvaihdoksia ja [Puhemies koputtaa] saamaan kasvua tähän maahan ja työllisyyttä ylös?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Elinkeinoministeri Puisto, olkaa hyvä.

16.47 **Elinkeinoministeri Sakari Puisto** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Rahoituksen saatavuus pieniin ja keskisuuriin yrityksiin on erittäin oleellinen asia, ja siinä me käydään läpi oikeastaan nämä kaikki tasot, mihin asioihin pystyy vaikuttamaan. Paljon tätä sääntelyä valitettavasti on tullut finanssikriisin jälkeen Euroopan unionista. Nyt onneksi Euroopan unioni lähtee purkamaan sitä. Me osallistutaan aktiivisesti tähän ja myös näiden sääntöjen tulkintaan. Sitä on myös kansallisella tasolla, ja me pyritään raivaamaan ekstrasääntelyä ja pitämään huoli siitä, että aina, kun tulee erilaisia uusia hallituksen esityksiä, mennään minimillä eli ei tuoda lisää hankaluutta. Myös julkisella puolella pyritään — esimerkiksi Finnvera-lain uudistuksessa tehdään se toimialaneutraaliksi — auttamaan maa-seutuyrityksiä, myös sukupolvenvaihdoksia. Luin itse asiassa hiljattain ihan hyvän uutisen siitä, että esimerkiksi maaseudulla sukupolvenvaihdoksiin on nyt suhtauduttu positiivisemmin. Nuoret ovat lähteneet siihen ihan vain sen takia, että nuoret näkevät, että maataloustuotannosta tulee myös huoltovarmuuskysymys.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Viimeinen lisäkysymys tähän aiheeseen liittyen, edustaja Viitanen, olkaa hyvä.

16.48 **Pia Viitanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllähän tässä nyt on se käynyt ilmi, että varsin moni ”työllisyystoimeksi” hallituksen nimittämä toimi on tosiasiassa leikkaustoimia pienituloisimmille tai palkansaajan aseman heikennyksiä. Tämä hallituksen työllisyyslinja ei tuota tuloksia, tämä saksipolitiikka ei toimi. Kasvua ei synny, ja kansalaisilla ei ole uskallusta eikä luottamusta.

Mutta kun täällä, pääministeri, on näitä SDP:n vaihtoehtoja perätty ja te kummasti sanoitte, että ne olisivat jotenkin tyhjiä papereita tai muuta, niin minäpä annan teille nyt yhden lisäesimerkin. Tässä on monia jo tullut, te ette ole niihin puuttunut. Voisitko vastata vaikkapa tähän? Tämä hallitus on kiristänyt tavallisen suomalaisen verotuksen korkeimmilleen kymmeneen vuoteen, ja nyt kun olette löytäneet veronkevennysvaraa, olette suunnanneet nämä veronkevennykset niin, että niistä hyötyvät kaikkein varakkaimmat ja

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

rikkaimmat. [Miapetra Kumpula-Natrin välihuuto] SDP on esittänyt, että nämä veronkevennykset kohdistettaisiin tavallisille suomalaisille, pieni- ja keskituloisille, jotta myös sinne rahapussiin jäisi näille ihmisille jotakin ja ostovoima parantuisi. Tartuttekko, pääministeri, [Puhemies koputtaa] tähän SDP:n esitykseen?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.49 **Pääministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Kiitos edustaja Viitaselle kysymyksestä, tärkeästä sellaisesta. Ensinnäkin kokonaisveroaste laskee tämän hallituksen päätösten toimesta. Toiseksi me kevennämme — siis kevennämme — työn verotusta [Joonas Räsänen: Ministereiden verotusta!] puolellatoista miljardilla, josta noin miljardi kohdistuu pieni- ja keskituloisille. Se on miljardi vähemmän veroja pieni- ja keskituloisille, ei enemmän, se on vähemmän veroja. [Miapetra Kumpula-Natri: Per henkilö!] Se, että me laskemme ylimpiä marginaaleja ja kevennämme progressiota, on minusta välttämätöntä. Meidän täytyy pysyä kansainvälisessä kilpailussa mukana, meidän täytyy pitää osaajat Suomessa, meidän täytyy pitää huolta siitä, että itsensä kehittäminen, yrittäminen, lisätyöt, lisävastuun ottaminen kannattaa. [Timo Harakka: Omistaminen!] Meille ovat kansainväliset laitokset, kuten valuuttarahasto, esittäneet vielä huomattavasti alempaa kantaa ylimmille marginaaliveroille, ja tutkimusten mukaan tämä rahoittaa itse itsensä. Tehdään enemmän töitä, kun verotetaan vähemmän. [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Milloin?] No, tämä erottaa meidät, hallituksen ja SDP:n veropolitiikan. Me uskomme, että kun työtä [Puhemies koputtaa] ja yrittämistä verotetaan vähemmän, ei enemmän, niin tehdään enemmän töitä. [Puhemies koputtaa] Teidän niistä vaihtoehtoistanne yksi esimerkki: 500 miljoonaa pk-yrityksille lisää veroa. [Puhemies koputtaa] Oletteko laskeneet, paljonko se on, sen työllisyysvaikutus? [Pia Viitanen: Ei pidä paikkaansa!]

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.2. Suullinen kysymys asunnottomuudesta (Tiina Elo vihr)

Suullinen kysymys SKT 155/2025 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Seuraava kysymys. Edustaja Elo, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.51 **Tiina Elo vihr:** Arvoisa puhemies! Huomenna vietetään Asunnottomien yötä. Asunnottomuutta on saatu Suomessa vähennettyä vuosikymmenten systemaattisella työllä ja valtion tukemalla kohtuuhintaisella asuntotuotannolla. Nyt, hallitus, te olette romuttaneet tämän kehityksen.

Asumisen ongelmat ja asunnottomuus ovat kääntyneet kasvuun erityisesti suurissa kaupungeissa. Te olette leikanneet sosiaaliturvasta ja asumistuesta satoja miljoonia ja jatkatte toimeentulotuesta leikkaamista vielä lisää. Te olette puolittaneet lakisääteisen asumisneuvonnan rahoituksen ja vaikeuttaneet kohtuuhintaista asuntorakentamista. Asunnottomaksi on kuluneen vuoden aikana päätyneet pienituloisia työssäkäyviä, lapsiperheitä, yksinhuol-

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

tajia ja eläkeläisiä. Tämä on kestämatonta. Kysynkin teiltä, ministeri Multala: Mitä vastaatte ihmisille, jotka ovat joutuneet teidän leikkauspolitiikkanne seurauksena asunnottomiksi? Miten aiotte vastata akuutisti lisääntyviin asumisen ongelmiin?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Multala, olkaa hyvä.

16.52 Ympäristö- ja ilmastonministeri Sari Multala (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! On tärkeää, että jokaisella ihmisellä on oikeus omaan asuntoon. Suomessa on tehty todella pitkään töitä sen eteen, että näin olisi. Meillä on asunto ensin -periaate, jota myös tämä hallitus edistää, eli se tarkoittaa sitä, että Suomessa asunnon voi saada, vaikka olisi elämänhallinnassa muita haasteita, tarvitsisi esimerkiksi mielenterveys-, päihde- tai muita palveluita.

Tässä palveluiden saamisessa on selvästikin tullut jonkinäköistä katkosta varsinkin siinä vaiheessa, kun meillä kunnat, jotka pitkälti myös asuntoja kaavoittavat, eriytyivät hyvinvointialueista, joista paljon myös näitä palveluita saa. Mutta silti me jatkamme asumisneuvonnan rahoittamista, ja meillä on erillinen pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämisen ohjelma, jota hallitus rahoittaa noin kymmenellä miljoonalla eurolla tämän hallituskauden aikana. Se hyvä uutinen on se, että pitkäaikaisasunnottomuus on edelleen laskussa Suomessa, vaikka tilanne muuten onkin hieman heikentynyt.

Jatkamme siis tätä työtä. Meillä on tämä erillishjelma, jolla rahoitetaan erityisesti kuntien ja hyvinvointialueiden yhteistyössä tekemää työtä asunnottomien palveluiden parantamiseksi. Sen lisäksi meillä on ollut historiallisen korkealla tasolla korkotukivaltuudet, joilla nimenomaan rahoitetaan niitä [Puhemies koputtaa] asuntoja, jotka toivottavasti voisivat jatkossa kohdentua entistä paremmin heille, [Puhemies koputtaa] jotka eivät vapailta markkinoilta asuntoa saa.

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.3. Suullinen kysymys asunnottomuudesta (Laura Meriluoto vas)

Suullinen kysymys SKT 156/2025 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Tästä samasta aiheesta, edustaja Meriluoto, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.53 Laura Meriluoto vas: Arvoisa puhemies! Pääministeri Orpo, jos olisin teidän asemassanne, en ehkä ensi yönä nukkuisi kovin hyvin. Nimittäin huomenna tosiaan vietetään Suomessa Asunnottomien yötä, ja te olette kirjoittamassa todella surullista lukua Suomen historiaan näiltä osin. Te olette vastuussa sosiaaliturvaleikkauksista, joilla syöstään yli 100 000 ihmistä köyhyyteen, heidän joukossaan 31 000 lasta. Te olette vastuussa niistä massiivisista sosiaali- ja terveyspalveluleikkauksista sekä järjestöleikkauksista, joiden seurauksena on yhä vaikeampaa saada apua, kun muut turvaverkot pettävät.

Te olette vastuussa siitä, että asunnottomuus on kääntynyt Suomessa kasvuun ensimmäistä kertaa 12 vuoteen. Ennakkotietojen perusteella asunnottomuus tulee myös tänä

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

vuonna kasvamaan, pääasiassa hallituksen tekemien leikkausten vuoksi. Pääministeri Orpo, te sanoitte hallituskauteenne alussa, että kellekään ei tulla hallituksen päätöksillä aiheuttamaan kohtuuttomia tilanteita. Nyt kysyn teiltä: onko asunnottomuus mielestänne aivan kohtuullinen ja hyväksyttävä tilanne?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.55 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Asunnottomuus, saatikka pitkäaikaisasunnottomuus ei ole missään tapauksessa inhimillinen tilanne. Siitäkin hallitusohjelmassa on selkeät kirjaukset. Asuntoministerin johdolla me teemme töitä, jotta asunnottomuuteen löytyy ratkaisuja yhdessä kuntien ja kaupunkien kanssa, koska heillä on niitä käytännön työvälineitä tähän.

Mitä tähän kokonaisuuteen tulee, niin on erittäin ikävä, huono asia se, että Suomen talous on kärsinyt niin pitkään matalasta kasvusta, josta johtuu se, että tässä maassa on pitkäaikaistyöttömyyttä, josta johtuu se, että meillä on sosiaalisia ongelmia tässä maassa. Näitä me pyrimme ratkomaan sillä, että me saamme Suomeen lisää työtä. Jos meillä on lisää työtä ja Suomi on menestyvä maa ja meillä on pärjääviä yrityksiä, niin silloin meillä on myöskin verotuloja, joilla me voimme pitää huolta näistä kaikkein heikoimmista. Se ei ole mahdollista millään muulla tavalla. Siihen minä uskon, ja sen eteen me tehdään töitä.

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.4. Suullinen kysymys asuntopolitiikasta perheiden näkökulmasta (Päivi Räsänen kd)

Suullinen kysymys SKT 157/2025 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Päivi Räsänen, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.56 Päivi Räsänen kd: Arvoisa herra puhemies! Haluan nostaa tähän ajankohtaiseen asuntopolitiikkakeskusteluun myös lapsiperheiden näkökulman. Pääkaupunkiseudun kalliin hintatason seurauksena perheet asuvat ahtaasti, ja sillä voi olla oma kielteinen vaikutuksensa myös syntyvyyteen, joka on romahtanut matalammalle tasolle kuin kertaakaan 250 vuoteen, ja tällähän on merkittävä vaikutus koko yhteiskunnan tulevaisuutta ajatellen.

Alkuvuodesta julkaistiin 20 ehdotusta lapsitoiveiden tukemiseksi, ja hallitushan valmistelee tästä myös ohjelmaa. Kysynkin nyt ministeri Grahn-Laasonelta: Ensinnäkin, milloin saamme hallitusohjelmassa luvatus väestöpoliittisen selonteon eduskuntaan? Ja kun valmistette nyt tätä ohjelmaa ja selontekoa, niin onko siellä myös tämä asuntopolitiikka otettu huomioon?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Grahn-Laasonen, olkaa hyvä.

16.57 Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Ja kiitos, että lapsiperheiden asia nousee esille myös tässä tärkeässä kes-

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

kustelussa. Hallitus tosiaan toteuttaa väestöpoliittista ohjelmaa. Meidän tavoitteena on se, että pyrimme löytämään niitä keinoja — tiedostaen rajalliset mahdollisuudet politiikalla vaikuttaa syntyvyyteen — joilla Suomessa yhä useamman lapsitoiveet voisivat toteutua.

Olette oikeassa siinä, että perheiden asuntotilanne erityisesti kaupungeissa on yksi näkökulma, joka tässä työssä on tärkeä ottaa huomioon. Sillä, mitä ennen kaikkea juuri tässä tapauksessa kaupungeissa tehdään riittävän asuntotuotannon varmistamiseksi — ja että saamme ylipäättään asuntomarkkinat Suomessa jälleen vahvasti toimimaan — pystytään varmasti parhaiten nimenomaisesti tähän asiaan vaikuttamaan.

Sen ohella meillä on lapsiperheille kansainvälisestikin vertaillen todella hyvä järjestelmä. Meillä on perhevapaajärjestelmä, meillä on lapsilisäjärjestelmä, meillä on valtavasti turvaverkkoja perheille, ja niitä meidän edelleen täytyy kehittää ja vahvistaa. Yksi käynnistymässä oleva iso kokonaisuus on lapsilisäjärjestelmän uudistaminen, ja siinäkin voidaan pohtia niitä näkökulmia, miten voidaan tukea perhehaaveiden toteutumista.

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.5. Suullinen kysymys ulkomaalaisten opiskelijoiden lukukausimaksuista (Mira Nieminen ps)

Suullinen kysymys SKT 158/2025 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Seuraava kysymys. Edustaja Nieminen, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.58 **Mira Nieminen ps:** Arvoisa herra puhemies! Tilanne maailmalla on haastava, emmekä voi täällä Suomessa ratkaista koko maailman ongelmia. Perussuomalaisten mielestä meidän on keskityttävä ensisijaisesti suomalaisen yhteiskunnan epäkohtien korjaamiseen. Esimerkki tästä on hallituksen esitys, jolla säädetään kolmansista maista tuleville toisen asteen opiskelijoille lukuvuosimaksut. Tällä esityksellä karsitaan julkisen talouden kustannuksia ja puututaan väärinkäytöksiin, [Mikko Savola: Tapetaan pienet lukiot!] joita opiskeluperäiseen maahanmuuttoon liittyy. Väärinkäytöksistä on uutisoitu laajalti. Jotkut ovat keksineet tehdä ulkomaalaisilla opiskelijoilla jopa bisnestä, jossa maksajana on suomalainen veronmaksaja. Tälle suomalaisen koulutusjärjestelmän hyväksikäytölle tulee nyt loppu.

Arvoisa opetusministeri, eikö olekin viisasta, että hallitus laittaa pisteen tälle tappiolliselle maahanmuuttoteollisuudelle ja asettaa lukuvuosimaksut kolmansista maista tuleville opiskelijoille? [Vasemmalta: Eikö tämä ole käsitelty jo?]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Adlercreutz, olkaa hyvä.

16.59 **Opetusministeri Anders Adlercreutz** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Kuten tässä pari viikkoa sitten totesin, on tietenkin selvä, että Suomeen on hyvä tulla opiskelemaan, Suomeen on hyvä tulla asumaan, mutta yhtä lailla on selvä, että tilanteessa, jossa meillä on demografisia haasteita — meillä on paljon kuntia, joissa lapsi-

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

määrä on hyvin, hyvin pieni ja laskemaan päin — ei ole kestävä, että kouluja yritetään ylläpitää ehkä tällä tavalla, varsinkin kun tiedetään, että tähän ilmiöön liittyy myöskin lieveilmiöitä. On paljon hyviä tarinoita, mutta on myöskin esiintynyt epäilyjä siitä, että markkinointi ei aina ole kestävällä pohjalla.

Samaan aikaan julkisen talouden tilanteessa pitää pohtia, mihin niitä julkisia varoja ohjataan, ja tämä hallitus on tehnyt päätöksen, että niitä ei ohjata kolmansista maista tulevien alaikäisten lasten koulutukseen — tässä on kyse alaikäisistä lapsista, kun lukioista puhutaan. Pidemmällä tähtäimellä pitää tietenkin pohtia, miten me voimme pienten paikkakuntien, laskevan asukasluvun paikkakuntien lukioita [Puhemies koputtaa] paremmin ylläpitää, ja sen takia ollaan myöskin katsottu lukioiden rahoitusmallia, jolla nimenomaan heidän tilannettaan pyritään parantamaan.

Kysymyksen käsittely päättyi.

Kyselytunti päättyi.

3. Valtioneuvoston selonteko eduskunnalle Puolustusvoimien osallistumisesta Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin vuonna 2026

Valtioneuvoston selonteko VNS 3/2025 vp

Valiokunnan mietintö UaVM 5/2025 vp

Ainoa käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Nyt päätetään ulkoasiainvaliokunnan mietinnön UaVM 5/2025 vp pohjalta kannanotosta selonteon johdosta.

Ulkoasiainvaliokunnan varapuheenjohtajan Sofia Vikmanin esittelypuheenvuoron jälkeen keskustelu käydään etukäteen pyydettyjen puheenvuorojen osalta nopeatahtisena. Valtioneuvoston edustajalle varataan mahdollisuus käyttää viiden minuutin puheenvuoro. [Hälinää — Puhemies koputtaa] Muiden etukäteen varattujen puheenvuorojen pituus on enintään viisi minuuttia. Puhemiesneuvosto suosittaa, että myös nopeatahtisen keskusteluosuuden jälkeen pidettävät puheenvuorot kestävät enintään viisi minuuttia. Lisäksi puhemies voi myöntää harkitsemassaan järjestyksessä vastauspuheenvuoroja.

Palautekeskusteluun varataan ensi vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Ulkoasiainvaliokunnan varapuheenjohtaja, edustaja Vikman, olkaa hyvä. [Hälinää — Puhemies koputtaa]

Keskustelu

17.02 **Sofia Vikman kok** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtioneuvosto on antanut eduskunnalle kansainvälistä apua, yhteistoimintaa tai muuta kansainvälistä toimintaa koskevasta päätöksenteosta annetun lain 3 §:n mukaisen selonteon Puolustusvoimien osallistumisesta Naton rauhanajan yhteisen puolustuksen tehtäviin vuonna 2026. Valtioneuvosto on kuullut eduskuntaa asiassa selontekomenettelyllä. Perusteet menettelylle on huolellisesti selvitetty selonteossa. Valiokunnalla ei ole huomauttamista valitun päätök-

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

sentekomenettelyn suhteen. Eduskuntaa kuultiin selontekomenettelyllä myös vuosien 2024 ja 2025 Naton rauhanajan yhteisen puolustuksen tehtäviin osallistumisessa.

Arvoisa puhemies! Naton rauhanajan yhteisen puolustuksen tehtävät ovat tärkeä osa Naton perusajatusta, jonka mukaan kaikki liittolaiset valmistautuvat tukemaan toisiaan pelotteen ja puolustuksen toteutuksessa koko liittokunnan alueella. Ylläpitämällä näitä toimintoja rauhan aikana Nato osoittaa valmiutta ja puolustuskykyä. Venäjän hyökkäyssota ja sen myötä Euroopan turvallisuustilanteen heikentyminen ovat kasvattaneet näiden tehtävien merkitystä. Selontekoa käsitellessään ulkoasiainvaliokunta sai selvityksen, jonka mukaan osallistuminen Naton rauhanajan tehtäviin on tuonut Suomelle konkreettista kokemusta toiminnasta Nato-operaatioissa, kehittänyt suorituskykyä, edistänyt Suomen Nato-integraatiota sekä tiivistänyt liittolaissuhteita. Ulkoasiainvaliokunta pitää tätä myönteisenä ja katsoo, että Suomelle on tärkeää osoittaa konkreettisesti sitoutumista ja vastuunkantoa liittokunnan pelotteeseen ja puolustukseen osallistumalla myös liittokunnan rauhanajan tehtäviin. Valiokunta pitää tärkeänä, että Suomi osoittaa konkreettisesti sitoutumista ja vastuunkantoa liittokunnan pelotteeseen ja puolustukseen. Osallistuminen Naton rauhanajan yhteisen puolustuksen tehtäviin on tärkeä osa Suomen Nato-profilia Naton jäsenmaana. Aktiivinen osallistuminen näihin tehtäviin viestii yhtenäisyydestä ja vahvistaa pelotetta. Osallistuminen laivasto-osaston ja miinantorjuntaosaston tehtäviin ensisijaisesti Itämerellä, Pohjanmerellä ja Pohjois-Atlantilla on osoitus vastuunkannosta etenkin Suomen lähialueen turvallisuudesta.

Arvoisa puhemies! Vuonna 2026 Suomen on tarkoitus osallistua Naton rauhanajan yhteisen puolustuksen laivasto-osaston tehtäviin Hamina-luokan aluksella sekä miinantorjuntaosaston tehtäviin Katanpää-luokan aluksella. Molempiin on tarkoitus osallistua enintään 40 henkilöllä. Lisäksi osallistumispäätös kattaa mahdollisen osallistumisen osastojen esikuntatehtäviin niiden johtoaluksilla. Sekä Hamina-luokan että Katanpää-luokan alusten ja osastojen johtoaluksilla palvelevien sotilaiden toiminta-alue kattaisi koko liittokunnan merellisen vastualueen eli Atlantin valtameren, Itämeren, Pohjanmeren, Välimeren ja Mustanmeren alueet. Osallistumiset on kuitenkin suunniteltu toteutettavan ensisijaisesti Itämerellä ja osaston toiminnan niin edellyttäessä myös Pohjanmerellä ja Pohjois-Atlantilla. Osallistuminen on molemmilla aluksilla suunniteltu tapahtuvan pysyvällä henkilöstöllä sekä reservistä palkattavilla sopimussotilailla. Valiokunta pitää tärkeänä selonteon linjauksista siitä, että Puolustusvoimilla on mahdollisuus vetää kumpikin alus pois tehtävistä, mikäli kansallinen puolustus sitä edellyttää.

Arvoisa puhemies! Naton maavoimajoukkojen tehtäviin muissa liittolaismaissa ei ole tarkoitus osallistua vuonna 2026. Selonteossa tätä tulokulmaa perustellaan sillä, että nykyisessä turvallisuuspoliittisessa tilanteessa Suomen asema liittokunnan itäisen sivustan maana muodostaa asetelman, jossa on tarkoituksenmukaista keskittää Maavoimien toimintaa Suomen alueelle. Ulkoasiainvaliokunta pitää Suomen valitsemaa pidättyvää linjaa Maavoimien käytöstä perusteltuna. Tähän liittyen haluan myös kiinnittää huomiota puolustusvaliokunnan huomioon siitä, että reserviläisten käyttöön Naton rauhan ja kriisiajan tehtävissä liittyy avoimia lainsäädännöllisiä ja palvelussuhteen ehtoihin liittyviä kysymyksiä, joita ei vielä ole ratkaistu. Myöskään Naton ilmapuolustuksen tehtäviin muissa liittolaismaissa ei ole tarkoitus osallistua vuonna 2026, sillä kyseisenä vuonna alkaa F-35-kaluston käyttöönotto.

Arvoisa puhemies! Nyt päätettävänä oleviin Naton rauhanajan tehtäviin kohdistuvaa suoraa sotilaallista uhkaa Itämerellä, Pohjanmerellä ja Pohjois-Atlantilla ja ylipäänsä

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

uhka-arviota pidetään tällä hetkellä matalana. Ulkoasiainvaliokunta pitää tätä näkemystä perusteltuna, mutta toimintaa suunniteltaessa on aina otettava huomioon, että tilanne voi muuttua nopeastikin. Myös muutokset turvallisuustilanteessa ovat mahdollisia, eikä mahdollisesti kiristyvässä turvallisuusympäristössä suoraa sotilaallista uhkaa Naton merivoimaosastoja vastaan voida sulkea pois. Uhka-arviossa on myös huomioitava se, että Naton pysyvät laivasto- ja miinantorjuntaosastot ovat Naton johdossa ja tarvittaessa käytettävissä Naton neuvoston päätösten mukaisesti kaikkiin liittokunnan tehtäviin, mukaan lukien Naton nopean toiminnan joukot. Myös suomalaisille aluksille osana Naton pysyviä laivasto- ja miinantorjuntaosastoja suunnitellut tehtävät voisivat näin ollen joissakin olosuhteissa muuttua tilanteen niin vaatiessa. Valiokunta edellyttää, että valtioneuvosto informoi eduskuntaa, mikäli uhka-arvio tehtävien suorittamisen suhteen tai suunnitelmat joukkojen käytöstä turvallisuustilanteen muutoksen myötä merkittävästi muuttuvat.

Operaatioon osallistumisen kokonaiskustannuksiksi on selonteossa arvioitu noin 8,8 miljoonaa euroa. Osallistuminen Naton rauhanajan yhteisen puolustuksen tehtäviin rahoitetaan puolustusministeriön hallinnonalan määrärahoista. Osallistumisen aiheuttama lisämäärärahan tarve käsitellään lisätalousarvioprosessissa.

Arvoisa puhemies! Yhteenvetona totean, että ulkoasiainvaliokunta tukee valtioneuvoston esitystä Puolustusvoimien osallistumisesta Naton rauhanajan yhteisen puolustuksen tehtäviin vuonna 2026. Valiokunta pitää tärkeänä, että Suomi osoittaa konkreettista sitoutumista ja vastuunkantoa liittokunnan pelotteeseen ja puolustukseen. Osallistuminen Naton rauhanajan yhteisen puolustuksen tehtäviin on tärkeä osa Suomen toimintaprofiilia Naton jäsenmaana. Aktiivinen osallistuminen viestii yhtenäisyydestä ja vahvistaa pelotetta. Osallistuminen laivasto-osaston ja miinantorjuntaosaston tehtäviin on osoitus vastuunkannosta, etenkin Suomen lähialueen turvallisuudesta.

Valiokunta hyväksyi yksimielisen mietinnön 2. lokakuuta 2025.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

17.10 Juha Hänninen kok: Arvoisa puhemies! Rauha ei synny itsestään. Se syntyy vastuunkannosta, ennakoinnista, yhteisestä valmiudesta toimia. Tällä selonteolla Suomi osoittaa, että me olemme täysivaltainen ja vastuullinen liittolainen, osa Natoa. Nyt päätämme Puolustusvoimien osallistumisesta Naton rauhanajan yhteisen puolustuksen tehtäviin vuonna 2026. Tämä päätös ei ole vain yksi monista — se on samalla tärkeä osoitus Suomen sitoutumisesta yhteiseen turvallisuuteen tässä ajassa ja maailmanpolitiikassa ja sen poliittisessa tilanteessa.

Arvoisa puhemies! Ulkoasiainvaliokunta pitää Suomen osallistumista Naton rauhanajan tehtäviin tärkeänä ja perusteltuna. Näin sen kuuluukin olla. Suomi osallistuu ensi vuonna Naton pysyvän laivasto-osaston ja pysyvän miinantorjuntaosaston tehtäviin enintään 80 henkilöllä. Osallistuminen tapahtuu Hamina- ja Katanpää-luokan aluksilla ensisijaisesti Itämerellä, mutta tarvittaessa myös Pohjanmerellä ja Pohjois-Atlantilla. Osallistumisen tarkoitus ei ole sotilaallinen tehtävä, vaan poliittinen viesti. Me näytämme, että Suomi kantaa vastuunsa yhteisestä pelotteesta ja puolustuksesta. Samalla osallistuminen kehittää meidän omaa osaamistamme ja lisää yhteensopivuutta liittolaisten kanssa.

Arvoisa puhemies! Valiokunta korostaa, että vaikka uhka-arvio on nyt matala, tilanteet voivat muuttua hyvin nopeasti. Siksi on tärkeää, että me täällä ja asiantuntijat Puolustusvoimissa seuraamme turvallisuustilanteen kehitystä. Tämä on vastuullista varautumista.

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

Lisäksi valiokunta pitää Suomen linjaa perusteltuna. Esimerkiksi Maavoimien osallistumista muiden liittolaismaiden harjoituksiin ei ole suunniteltu, koska meillä Suomessa keskiössä on nyt ja tulevaisuudessakin oman maamme puolustus ja läsnäolo Itämeren ympäristössä. Nyt ja tulevaisuudessa Suomea ja suomalaisia puolustavat suomalaiset sotilaat Suomessa. Tämä on tärkeä osa yhteistyötä, harjoittelua yhdessä mahdollisia uhkatilanteita varten, sillä vihollinen harjoittelee joka ainoa päivä.

Arvoisa puhemies! Suomen osallistuminen Naton rauhanajan tehtäviin vahvistaa paitsi liittokunnan pelotetta myös meidän omaa turvallisuuttamme. Se kertoo, että Suomi ei jää sivuun, vaan on valmis toimimaan yhdessä liittolaisten kanssa rauhan ja vakauden puolesta. Nämä tehtävät ovat osoitus vastuunkannosta ja luotettavuudesta. Ne ovat osoitus siitä, että Suomi on liittolainen, johon voi turvautua. Turvallisuutemme kasvaa näistä valinnoista, ja niiden kautta Suomi on entistä vahvempi, turvatumpi ja selkeämpi osa läntistä yhteisöä. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kokko, olkaa hyvä.

17.15 **Jani Kokko sd:** Arvoisa puhemies! Hyvin usein tässä salissa todetaan, että Suomi on turvallisuuden tuottaja eikä sen kuluttaja, ja ehkä juuri nimenomaisesti tämä osallistuminen Naton rauhanajan toimintaan ja puolustuksen kehittämiseen ja niihin operatioihin on konkreettinen osoitus tästä. Se ei ole pelkkää sanahelinää, jota juhlapuheissa tai poliittisessa keskustelussa nostetaan, vaan Suomi on valmis sitomaan omia joukkojaan, omia kalustojaan ja myös taloudellisia mahdollisuuksia liittokunnan hyödyksi. Tietysti tällä on aina ne tietyt turvallisuuspoliittiset ulottuvuudet, mutta kyllähän tässä on vahva ulkopoliittinen viesti sen Naton puolustuksen 360 asteen mukaisesti, että Suomi tekee oman osansa. Ehkä tässä maailmanajassa, jossa varsinkin Yhdysvallat vaatii Euroopalta entistä enemmän kykyä ottaa vastuuta omasta puolustuksesta, tämä on siinä mielessä kyllä Washingtoniin vahva signaali siitä, että Suomi tekee nyt ja myös tulevaisuudessa enemmän kuin oman osansa ja ne resurssit, mitkä meillä on käytössä, ovat yhdessä liittokunnan hyödyksi.

Se on tietysti hyvä, että tämäkin toiminta nyt Nato-jäsenyyden myötä normalisoituu. Tästäkään ei enää revitä samanlaisia suuria otsikoita kuin ehkä joskus aikaisemmin näistä Nato-harjoituksista, mikä osoittaa sen, että Suomi on nyt tiiviisti osa liittokuntaa ja tämä on hyvinkin arkista toimintaa, johon Suomi osallistuu. Siitä täytyy kyllä kiittää kaikkia puolueita tässä salissa ja erityisesti siitä hallitus—oppositio-rajan ylittämisestä, niin että tässäkään turvallisuuspoliittisessa kysymyksessä ei ryhdytä niin vahvasti puoluepolitiikoihin vaan pidetään isänmaan turvallisuus ja suomalaisten hyvinvointi etusijalla. [Pauli Kiuru: Hyvä puhe!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Immonen, olkaa hyvä.

17.17 **Tomi Immonen ps:** Arvoisa puhemies! Tämä selonteko Suomen osallistumisesta Naton puolustuksen tehtäviin on hyvä kuvaus Suomen sotilaallisesta yhteistyöstä, siitä toiminnasta, jota sotilaat toimeenpanevat käytännössä niissä maastopuvuissaan hankkiessaan realistista kokemusta kriisien ja jopa sodanajan olosuhteista. Yhteistyötä hiotaan erilaisten asejärjestelmien kanssa kohti saumatonta yhteistoimintaa, jopa yhteisiä taisteluja harjoitellen.

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

Ei pidä kuitenkaan unohtaa yhtä seikkaa: Nato on myös erittäin vahva poliittinen organisaatio. Kaikkien jäsenmaiden parlamentit ja kansanedustajat käyvät tärkeää ja avointa keskustelua Naton tärkeimmistä arvoista ja lähettävät Naton parlamentaarisiiin kokouksiin myös omat delegaationsa — niin myös Suomi, jonka Naton parlamentaarinen valtuuskunta on osallistunut aktiivisesti Naton kokouksiin ja on onnistuneesti pystynyt myöskin korostamaan ja tuomaan esille Suomen asemaa koko Naton pohjoisen itärajan puolustajana. Viimeisin kokous oli viime viikonloppuna Sloveniassa, jossa me suomalaisetkin poliitikot etsimme yhä uusia tapoja edistää sotilaallista yhteistyötä. Myöskin näin me osoitamme samalla sitoutumistamme tuohon Naton jäsenyyteen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

17.18 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa herra puhemies! On luonnollista, että Suomi osallistuu Naton uutena jäsenenä näihin valmisteleviin toimenpiteisiin, Naton rauhanajan yhteistyöhön, totta kai, niinhän sen pitää olla. Ja nyt kun olemme uusia jäseniä, niin totta kai meidän pitää tutustua siihen järjestelmään, mikä Natolla on. Totta kai olimme tutustuneet siihen jo etukäteenkin, ihan monia vuosia, muun muassa PFP-yhteistyön kautta ja monen muun asian kautta. Mutta tärkeää on, että nyt pääsemme mukaan tähän organisaatioon ja toteuttamaan sitä omaa pientä osaamme, mikä meille kuuluu tässä Naton jäsenenä. Sitä ei sovi väheksyä, ja olemmehan erittäin kriittisellä paikalla täällä Skandinavian koillisessa nurkassa, 1 350 kilometriä yhteistä maarajaa itäisen naapurimme kanssa, niin että pystymme sitten oman turvallisuutemme takaamaan. Tärkeintä on tietysti, että pidämme oman armeijan kunnossa, ja senhän me olemme tehneet ja sitä olemme tehostaneet, ja parhaillaan sitä työtä tehdään.

On huomattava kaksi asiaa, aivan kuten ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtaja hyvin kuvasi tätä, että Suomella on tietyistä merioperaatioista, jos vaikka harjoitukset ovat menossa tai joku muu yhteistyöprojekti on menossa, oikeus lähteä omat alukset tuomaan Suomen turvaksi silloin, kun sitä tarvitaan. Elikkä tässä on huomioitu se tilanne, ja Nato tuntee myös sen tilanteen, missä tilanteessa Suomi tällä hetkellä elää.

Toisena asiana on tietenkin se, että kun Nato harjoittelee erilaisia yhteistyösotaharjoituksia ja muita, niin Suomi on varmaan semmoinen kohde, jossa mielellään näitä harjoituksia toteutetaan, ja senhän olemme kaikki huomanneet jo viime kesänkin aikana ja koko Nato-jäsenyytemme ajan vuoden 23 huhtikuusta alkaen, että yhteistyö toimii ja niissä pitää olla mukana, ja tärkeintä on pitää parlamentaarinen yhteys, tämä Naton yhteys, tänne kansanedustajiin ja Suomen parlamenttiin erittäin hyvänä, kuten äsken kuulimme monessa puheenvuorossa. Tämä yhteistyö on tärkeää ja ennen kaikkea se, että eduskunta pidetään ajan tasalla. Silloin saavutetaan se kansakunnan kannalta tärkein, elikkä yhteys parlamentarismiin ja parlamenttiin ja Suomen päätöksentekoon säilyy aitona ja elävänä. Silloin myös kansalaiset voivat luottaa siihen, että tämä yhteistyö on toimivaa ja Suomen kannalta edullista ja turvallista.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Pauli Kiuru, olkaa hyvä.

17.21 **Pauli Kiuru kok:** Arvoisa herra puhemies! Hyviä puheenvuoroja, ja mikä itseäni lämmittää, on se, että sekä puolustusvaliokunnassa olimme yksimielisiä samoin kuin ulkoasiainvaliokunnassa näissä turvallisuuteen ja ulkopoliittikkaan liittyvissä kysymyksissä.

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

Yksimielisyys pienelle maalle on aivan olennaista. Puolustusvaliokunnan lausunto päättyy lauseeseen ”valiokunta katsoo, että osallistumisesta on saatavissa sekä poliittista että sotilaallista hyötyä”, ja mielestäni se on siinä erinomaisesti tiivistetty.

Tässä tilanteessa, kun olemme Naton jäsen, Naton jäsenenä Naton tehtäviin osallistuminen on aivan normaalia Puolustusvoimain toimintaa. Se parantaa valmiutta, parantaa puolustuskykyä, ja sillä on myös merkitystä pelotteen kannalta. Naton jäsenenä kannamme vastuamme.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Heinonen, olkaa hyvä.

17.22 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtaja, edustaja Vikman esitteli hyvin tämän kokonaisuuden, joka koskee ulkopoliittikkaa, mutta myös meidän puolustusvaliokunnan rootelia, puolustuspolitiikkaamme.

Lisäämme Natossa turvallisuutta, emme kuluta sitä. Ja kun usein kuulimme toteamuksia yksin olemisesta, niin nyt voi todeta, että olemme yhdessä.

Edellä edustaja Hänninen piti mielestäni erinomaisen hyvän puheen, kuten myös sosiaalidemokraateista edustaja Kokko. Taitaa olla niin, että meillä on tällä hetkellä ennätysmäärä tätä erilaista kansainvälistä toimintaa omassa maassa, mutta myös niin, että me osallistumme näihin toimintoihin.

Rauhanajan yhteiset puolustuksen tehtävät ovat tärkeä kokonaisuus, mutta on syytä myös varautua siihen, että myös näissä tehtävissä on mahdollisuus erilaisiin vaurioihin, vahinkoihin, mutta joissain tilanteissa, erityisesti tällaisen naapurin toimesta, jonka vieressä joudumme asumaan, myös eskalaatioihin. Silloin on aina mahdollista, että myös vahingoissa sattuu jotain sellaista, että me joudumme vastaamaan näiden naisten ja miesten kuntoutukselta ja hyvinvoinnista ja terveydestä operaatioiden jälkeenkin. Siksi pidän erittäin myönteisenä sitä, että tämä pitkään tavoiteltu kriisinhallintaveteraanikeskus on nyt etenevässä. Se tulee olemaan tulevaisuudessa veteraanikeskus, sillä nämä tehtävät eivät ole perinteistä kriisinhallintaa vaan erilaisia tehtäviä Nato-maana, mutta ne tulevat sisältämään jatkossa varmasti kriisinhallintaankin liittyviä tehtäviä.

Pidän erittäin tärkeänä sitä, että meillä on tämä kokonaisuus kunnossa. Vakuutusturva siinä tilanteessa, kun me lähetämme naisia ja miehiä näihin tehtäviin, ja toisaalta sitten tilanteessa, jossa apua tarvitaan vaikkapa haavoittumisen, loukkaantumisen tai muun syyn johdosta, on riittävä niin fyysisten kuin henkistenkin vammojen edestä. Toivon, että tämä veteraanikeskuslainsäädäntö saadaan eduskunnan käsittelyyn nyt alkavan vuoden aikana.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kilpi, olkaa hyvä.

17.24 Marko Kilpi kok: Arvoisa puhemies! Ihminen on siinä mielessä erikoinen ja outokin otus, että se tottuu melkeinpä mihin vain. Kyllähän tässä nyt ollaan saatu huomata, että se tottuu myös esimerkiksi sotaan, ja sehän on ollut meillä tässä jo pitkään, jatkuvasti, päivittäin läsnä. Jos olisin esimerkiksi siitä hetkestä, kun tulin eduskuntaan valituksi 2019, nyt yhtäkkiä joutunut tähän hetkeen — olisin silloin lukenut esimerkiksi otsikoita, mitä tänäkin päivänä lehdissä ja mediassa on — niin kyllähän järkytys ja jotenkin täydellinen epäusko olisivat olleet aivan varma asia. Kyllä siinä kohtaa olisin ollut aivan varma, että olenkin joutunut jonkinnäköiseen rinnakkaistodellisuuteen tai dystopiaan, että täällä on sota jatkuvasti läsnä ja siitä puhutaan hyvin rajullakin tavalla. Jos katsotaan esimerkiksi tämän-

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

kin päivän ihan tuoreita otsikoita, niin muun muassa Helsingin Sanomissakin otsikoidaan ja uutisoidaan, että ”EU varautuu sotaan viiden vuoden kuluessa”. Pelkästään nämä asiat ovat kyllä edelleenkin hyvin uskomattomia mutta täyttä totta.

Mutta sekin on totta ja realismia, että tämän kehityksen myötä Suomi ei ole enää olematon, pieni maa jossain siellä maailman laidalla, kaukana siellä, vaan tämän rajun kehityksen myötä kyllä Suomi on siirtynyt maailman- ja turvallisuuspolitiikan ihan etulinjaan, jossa Suomen sana ja Suomen osaaminen todellakin painavat. Voidaan kyllä todeta, että Suomi on nimenomaan näissä asioissa kokoaan huomattavasti suurempi toimija.

Me käsittelemme tällä hetkellä tässä istunnossa nyt Puolustusvoimien osallistumista Naton rauhanajan puolustuksen tehtäviin 2026, ja se on, puhemies, totta vieköön vähintäänkin yhtä tärkeää ja merkityksellistä kuin osallistuminen sodanajan yhteisiin puolustuksen tehtäviin. Tämä on äärimmäisen kannatettavaa. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kari, olkaa hyvä.

17.26 Mika Kari sd: Arvoisa herra puhemies! Valtioneuvoston selonteko eduskunnalle on aina, voiko sanoa, vähän raskaampi työtapa ilmaista jo vakiintuneeksi toiminnaksi muodostuneita asioita, vaikkapa osallistumista kriisinhallintaan tai tässä tapauksessa Naton rauhanajan tehtävien yhteiseen hoitamiseen.

Olen lähetekeskustelun yhteydessä, kun lähetekeskustelua tästä asiasta käytiin, esittänyt pohdittavaksi myös sitä, pitäisikö tässä ajassa, jossa olemme Naton liittokunnan jäsen, jossa toiminta Naton sisällä on vakiintunutta suomalaistoimintaa, luopua tästä selontekomenettelystä ja siirtää tämä päätöksentekojärjestelmä eduskunnan sillä tavalla, voi sanoa, normaaliin, säännönmukaiseen toimintaan. Tämä selontekomenettely tietenkin pitää sisällään myös ihan hyviä asioita, ja täällä salissa asiasta keskustellaan laajasti lähetekeskustelussa, selontekokuulemiset ovat ulkoasiainvaliokunnassa ja muissa valiokunnissa asian vaatimalla tavalla, mutta joka tapauksessa tämä malli tulee ajalta, jolloin Suomi ei vielä ollut Naton jäsen, jolloin emme olleet sisällä tässä samaisessa organisaatiossa.

Yksi huomio tähän rauhanajan tehtävien taloudelliseen osaan on se, että kuulemisen yhteydessä tuli esiin, että hallitus ei ole budjetoinut vuodelle 26 Naton rauhanajan tehtäviin vielä euroakaan, joten jos niitä tehtäviä sitten matkan varrella tulee, se vaatii lisätalousarviomenettelyn ja lisärahoituksen. Tässä on ehkä yksi, voiko sanoa, pieni heikkous, että emme ole ikään kuin varautuneet. Kun katsoo edellisiä vuosia Nato-jäsenyyden aikana, niin näitä operatioita on tullut, ja kun tämä maailmanpoliittinen tilanne, niin kuin täälläkin on todettu, on, mikä on, niin odotettavissa varmaankin on lisää tehtäviä.

Mutta on äärimmäisen tärkeää, että Suomi osallistuu ei pelkästään lippua näyttäen vaan näyttäen sen, että Suomi on Nato-jäsenenä maa, joka kantaa oman vastuunsa, kantaa yhteisen vastuun, osallistuu ja tietenkin odottaa myös muilta aktiivista osallistumista Naton rauhanajan tehtäviin, Naton toiminnan ylläpitämiseen. Tässä on tietenkin paljon roolia myös siinä, miten me näytämme Euroopassa Yhdysvalloille, miten Nato-maat omaan Euroopan puolustukseen osallistuvat. Suomen kaltaiselle maalle, joka on hoitanut asiansa, on äärimmäisen tärkeää, että me olemme johdonmukaisia omissa tekemisissämme, ja niistä tehtävistä, joihinka me olemme jo tähän mennessä osallistuneet, Suomen puolustusvoimat on saanut lähtökohtaisesti vain ja pelkästään kiitosta, mutta kiitoksen lisäksi myös tärkeää kokemusta puolustuksen tekemisestä, suunnittelusta ja ylläpitämisestä.

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Werning, olkaa hyvä.

17.30 **Paula Werning sd:** Kiitos, arvoisa puhemies! Valtioneuvoston selonteko Puolustusvoimien osallistumisesta Naton rauhanajan tehtäviin vuonna 2026 on varsin ajankohtainen. Suomi osoittaa tällä sitoutumisensa liittokunnan yhteiseen pelotteeseen ja puolustukseen aikana, jolloin Euroopan turvallisuusympäristö on muuttunut Venäjän hyökkäyssodan seurauksena. On syytä myös korostaa, että Suomi kantaa tässä vastuunsa. Naton perusajatus on selkeä: liittolaiset tukevat toisiaan, jotta rauha ja turvallisuus säilyisivät. Suomelle tämä tarkoittaa siis sitä, että saamme turvaa mutta me olemme myös valmiita sitä antamaan.

Vuonna 2026 Suomi osallistuu laivasto- ja miinantorjuntaosastoihin Itämerellä ja Pohjois-Atlantilla. Tämä on täysin perusteltua. Se vahvistaa lähialueen turvallisuutta, kehittää Nato-yhteensopivuuttamme ja osoittaa solidaarisuutta liittolaisille.

Maavoimien toiminta keskitetään kotimaahan, ja Ilmavoimien osalta F-35-kaluston käyttöönotto mahdollistaa tulevat sitoumukset. Osallistumisessa on aina säilytettävä mahdollisuus myös vetäytyä, jos kansallinen puolustus sitä vaatii. Kustannukset ovat myös hallittavia, noin 3—5 miljoonaa euroa per osallistuminen, ja tämä tulee huolehtia siten, että kotimaisen puolustuksen kehittäminen ei kärsi eikä siitä tingitä.

Arvoisa puhemies! Täytyy sanoa, että tähän selontekoon on varsin helppo suhtautua myönteisesti. Tämä on harkittu ja perusteltu ratkaisu, joka lisää vakautta Itämerellä ja vahvistaa Suomen asemaa liittokunnassa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Vikman, olkaa hyvä.

17.31 **Sofia Vikman kok:** Arvoisa puhemies! On arvokasta, että tässä salissa on laaja ja vahva tuki Suomen osallistumiselle Naton rauhanajan yhteisen puolustuksen tehtäviin ensi vuonna. Suomen ja suomalaisten turvallisuuden takaaminen on tärkein tehtävämme. Suomi ylläpitää vahvaa kansallista puolustuskykyä osana Naton yhteistä pelotetta ja puolustusta, ja nyt käsitellyssämme oleva selonteko Puolustusvoimien osallistumisesta Naton rauhanajan yhteisen puolustuksen tehtäviin on osa tätä tärkeää toimintaa.

Suomi on turvallisuuden tuottaja sekä rakentava, luotettava ja suorituskykyinen liittolainen, joka edistää kaikkien Naton kolmen ydintehtävän — pelotteen ja puolustuksen, kriisinehkäisyn ja -hallinnan sekä yhteistyön varaisen turvallisuuden — toteuttamista yhdessä liittolaisten kanssa. Suomi vahvistaa liittokunnan toimintakykyä niin lähialueellamme kuin koko Naton vastuualueella.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kari, olkaa hyvä.

17.32 **Mika Kari sd:** Herra puhemies! Kun tuossa aika loppui kesken, niin jatketaan vielä pienellä lisäosalla.

Edustaja Heinonen viittasi tähän kansalliseen veteraanikeskukseen. Meillä tämän veteraanitoiminnan perinteisesti on katsottu kuuluvan tähän kriisinhallinnan puoleen, mutta yhä enemmän, ja yhä enemmän tulevaisuudessa, meille veteraaneja ovat erilaisissa Nato-tehtävissä palvelleet reserviläiset ja ammattisotilaat, ja sen takia on äärimmäisen tärkeää tähän veteraanien tukeen panostaa. Tässä yhteydessä tässä salissa voidaan ylpeänä todeta, että yhdessä hallituksen ja opposition kanssa olemme muun muassa puolustusvaliokunnas-

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

sa kiinnittäneet tähän asiaan jo vuosien ajan määrätietoisesti huomiota ja viimeisten vuosien aikana jopa pyrkineet yhteistyössä jouduttamaan asianomaisia ministeriöitä ja hallinnon edustajia siitä, että tähän asiaan pitää laittaa paukkuja ja nopeuttaa tätä prosessia. Huolestunein katsein olemme seuranneet sitä, että kansallinen veteraanikeskus on ottanut aikaa ja tämä valmistelu on ottanut aivan luvattoman paljon aikaa suhteessa siihen, että erilaiset posttraumaattiset stressit, erilaiset vammautumiseen liittyvät ongelmat ovat edelleenkin tässä maassa heikolla tolalla: niiden hoito on heikolla tolalla, ja niihin panostaminen poikkihallinnollisella yhteistyöllä aivan riittämättömällä tasolla. Mutta kun tämä kansallinen veteraanikeskus saadaan aikaan, saadaan siihen riittävä panostus ja sosiaalinen tuki niitä tarvitseville ihmisille, niin me olemme, ystävät, tehneet tässä maassa ison palveluksen niille ihmisille, jotka laittavat henkensä alttiiksi kansainvälistä kriisiä vastaan ja maailmanrauhan hyväksi. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi valiokunnan ehdotuksen kannanotoksi valtioneuvoston selonteon VNS 3/2025 vp johdosta. Asian käsittely päättyi.

4. Valtioneuvoston selonteko eduskunnalle Suomen osallistumisesta Naton Ukrainalle annettavaan turvallisuus- ja koulutustuki NSATU:un (Nato Security Assistance and Training for Ukraine)

Valtioneuvoston selonteko VNS 4/2025 vp
Valiokunnan mietintö UaVM 6/2025 vp

Ainoa käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Nyt päätetään ulkoasiainvaliokunnan mietinnön UaVM 6/2025 vp pohjalta kannanotosta selonteon johdosta.

Ulkoasiainvaliokunnan varapuheenjohtajan Sofia Vikmanin esittelypuheenvuoron jälkeen keskustelu käydään etukäteen pyydettyjen puheenvuorojen osalta nopeatahtisena. Valtioneuvoston edustajalle varataan mahdollisuus käyttää viiden minuutin puheenvuoro. Muiden etukäteen varattujen puheenvuorojen pituus on enintään viisi minuuttia. Puhemiesneuvosto suosittaa, että myös nopeatahtisen keskusteluosuuden jälkeen pidettävät puheenvuorot kestävät enintään viisi minuuttia. Lisäksi voin myöntää harkitsemissani järjestyksessä vastauspuheenvuoroja.

Palautekeskusteluun varataan ensi vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Ulkoasiainvaliokunnan varapuheenjohtaja, edustaja Vikman, olkaa hyvä.

Keskustelu

17.36 **Sofia Vikman kok** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tuki Ukrainalle ja maan suvereniteetille, itsenäisyydelle ja alueelliselle koskemattomuudelle on Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan keskeinen prioriteetti. Osallistumisen kasvattaminen on myön-

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

teinen lisä Suomen kokonaisvaltaiseen tukeen Ukrainalle ja vahvistaa entisestään Suomen profiilia Ukrainan vankkana tukijana.

Arvoisa puhemies! Valtioneuvosto on antanut eduskunnalle sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetun lain mukaisen selonteon Suomen osallistumisesta Naton Ukrainalle annettavaan turvallisuus- ja koulutustukeen, joka kulkee lyhenteellä NSATU, enintään 15 sotilaila. Tämä sisältää osallistumisen esikuntatehtäviin ja tarvittaviin hallinto- ja tukitehtäviin NSATUn esikunnassa Saksassa sekä tarvittaessa muissa toiminnoissa Naton jäsenvaltioiden alueella koskien tätä NSATUa.

Valtioneuvosto on kuullut eduskuntaa asiassa selontekomenettelyllä, koska ratkaisuehdotus koskee tehtävää, joka ei perustu YK:n turvallisuusneuvoston valtuutukseen. Valiokunnalla ei ole huomauttamista valitun päätöksentekomenettelyn suhteen.

Arvoisa puhemies! Venäjän hyökkäyssodan alkamisen jälkeen Suomi on osoittanut tukea Ukrainan kehitysyhteistyön, humanitäärisen avun, siviilipuolen, materiaalituen ja puolustusmateriaalituen kautta noin 3,7 miljardilla eurolla. Suomi on tehnyt päätökset 28 puolustustarvikepaketista, ja puolustusmateriaalituen kokonaisarvo on 2,7 miljardia euroa. Ukraina on hallituskaudella Suomen suurin kehitysyhteistyön kumppanimaa. Suomi ja Ukraina ovat myös allekirjoittaneet kahdenvälisen turvallisuusyhteistyösopimuksen vuonna 2024.

On odotettavissa, että myös Suomeen kohdistuu odotuksia edelleen lisätä tukea Ukrainalle aseapu- ja jälleenrakennustarpeiden myötä. Naton vuoden 2024 huippukokouksessa Washingtonissa sovittiin kattavasta tukikokonaisuudesta Ukrainalle. Sen toimeenpano muodostaa Naton tämänhetkisen Ukraina-tuen ytimen. Yksi tämän kokonaisuuden osa on Ukrainalle annettavan turvallisuus- ja koulutustuen koordinaatio NSATUn kautta.

NSATUn tavoitteena on varmistaa Ukrainalle annettavan turvallisuustuen kestävyys ja vahvistaa tuen ennustettavuutta sekä johdonmukaisuutta. Se koordinoi Naton jäsenmaiden ja kumppanimaiden materiaalitöitä Ukrainaan, mukaan lukien huolto ja logistiikka, sekä Ukrainalle annettavaa sotilaallista koulutusta. NSATUlla on lisäksi Ukrainan asevoimien kehittämiseen ja Naton yhteensopivuuteen liittyviä tehtäviä.

Arvoisa puhemies! Suomi on toistaiseksi osallistunut NSATUun 2–6 sotilalla. Osallistumista valmistaudutaan edelleen laajentamaan siten, että Suomi osallistuisi jatkossa esikuntatehtäviin ja tarvittaviin hallinto- ja tukitehtäviin operaation esikunnassa Saksassa sekä tarvittaessa muilla Naton jäsenvaltioiden alueilla enintään 15 sotilalla.

Ulkoasiainvaliokunta yhtyy esitykseen ukrainalaissoitilaiden kouluttamisen tärkeydestä. Tämä on tärkeää, jotta voidaan varmistaa, että Ukraina pystyy käymään menestyksellistä puolustussotaa Venäjää vastaan.

Lisäksi valiokunta pitää tärkeänä saamaansa selvitystä siitä, että ukrainalaissoitilaiden kouluttamisesta on konkreettista hyötyä myös kansalliselle puolustukselle, sillä Puolustusvoimat saa operaation kautta tärkeää tietoa siitä, miten sotaa Ukrainassa käydään. Saadun selvityksen mukaan NSATUn operaatioon osallistuminen mahdollistaa myös Suomen tilannekuvan ylläpitämisen Ukrainalle annettavasta tuesta.

Lisäksi valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että Suomi osallistuu Ukrainan asevoimien kouluttamiseen myös EUMAM-operaation ja Ison-Britannian johtaman Interflex-operaation kautta. Valiokunta korostaa koordinaation tärkeyttä näiden eri tahojen ja toimintojen välillä.

Arvoisa puhemies! Lähetettäessä suomalaissotilaita NSATUn palvelukseen on tärkeää, että reserviläisten osaamis pohjaa hyödynnetään täysimääräisesti, sillä 15 hengen vahvuus-

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

den saavuttaminen voi olla haasteellista kantahenkilökunnan saatavuuden vuoksi. Operaation uhat vertautuvat perinteisten kriisinhallintaoperaatioiden uhkien sijaan vastatiedustelu-uhkiin, ja keskeisimmän uhan muodostavat Venäjän tiedustelu- ja turvallisuuspalvelut. Suomalaisiin kohdistuva fyysinen uhka arvioidaan pieneksi.

Valiokunta edellyttää, että valtioneuvosto informoi eduskuntaa, mikäli uhka-arviossa tahtuu muutoksia.

Suomen kansallisen osallistumisen kustannukset NSATUun ovat alustavan arvion mukaan vuonna 2025 kuudella sotilaalla yhteensä noin 1,27 miljoonaa euroa ja vuonna 2026 kymmenellä sotilaalla noin 2,65 miljoonaa euroa. Ulkoministeriön ja puolustusministeriön momenteilta katettavat vuoden 2025 ja vuoden 2026 kustannukset katetaan nykyisten määrärahakehysten puitteissa.

Arvoisa puhemies! Johtopäätöksenä ulkoasiainvaliokunta puoltaa Suomen osallistumisen kasvattamista NSATUun esityksen mukaisesti. On tärkeää osallistua liittokunnan taakanjakoon tilanteessa, jossa Euroopan valtioiden odotetaan ottavan enemmän vastuuta Ukrainan tukemisesta. Osallistumisen kasvattaminen on myönteinen lisä Suomen kokonaisvaltaiseen tukeen Ukrainalle ja vahvistaa entisestään Suomen profilia Ukrainan vankkana tukijana.

Valiokunta hyväksyi mietinnön yksimielisesti 2. lokakuuta 2025.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

17.43 Juha Hänninen kok: Arvoisa puhemies! Yhteinen turvallisuutemme rakentuu luotamuksesta, vastuunkannosta ja kyvystä toimia yhdessä. Juuri näistä tässä selonteossa on kyse. Suomen osallistuminen Naton Ukrainalle annettavaan turvallisuus- ja koulutustukeen, NSATUun, on vastuullinen ja välttämätön päätös. Tahdon kiittää ulkoasiainvaliokuntaa, joka on arvioinut osallistumisen tarpeemme huolellisesti ja todennut sen olevan perusteltua.

Venäjän raaka hyökkäyssota on jatkunut jo neljättä vuotta. Se on hyökkäys koko eurooppalaista turvallisuusjärjestystä vastaan. Siksi meidän tehtävämme on tukea Ukrainaa kaikin käytössä olevin keinoin — ei vain aseilla, ammuksilla ja rahalla vaan myös koulutuksella ja osaamisella. Naton tukitoiminta vahvistaa Ukrainan asevoimien suorituskykyä ja yhteensopivuutta liittokunnan kanssa. Suomi on osa tätä kokonaisuutta, ei sivustakatsojana vaan vastuunkantajana.

Arvoisa puhemies! Selonteon ja valiokunnan mietinnön mukaan Suomi osallistuu NSATUun toimintaan enintään 15 sotilaalla. He toimivat pääosin Saksan Wiesbadenissa Naton esikunnassa ja tarvittaessa muissa jäsenmaissa. Kyse ei ole taistelutehtävistä vaan suunnittelusta, hallinnosta ja koulutuksen koordinoinnista. Tämä on turvallisuutta rakentavaa läsnäoloa, joka vahvistaa sekä Ukrainan puolustuskykyä että Suomen omaa osaamista. Sitä me tarvitaan. On selvää, että tähän yhteistyöhön osallistumisesta on konkreettista hyötyä myös omalle kansalliselle puolustuksellemme. Sen mukaan Puolustusvoimat saa tärkeää tietoa ja kokemusta siitä, miten nykyaikaista sotaa käydään yhdessä, yhteistä vihollista vastaan.

Siksi tämä ei ole vain tukea Ukrainalle. Tämä on ennen kaikkea myös investointi omaan turvallisuuteemme. Vahva Ukraina tarkoittaa vakaampaa Eurooppaa, ja vakaampi Eurooppa tarkoittaa turvallisempaa Suomea.

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

Arvoisa puhemies! Kannatan valiokunnan mietintöä ja selontekoa. Suomen osallistuminen NSATUun on osoitus vastuunkannosta, solidaarisuudesta ja siitä, että Suomi seisoo oikealla puolella historiaa. Me seisomme vapauden, demokratian, totuuden ja kansainvälisen oikeuden puolella. Tämä on oikea päätös oikeaan aikaan. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kokko.

17.47 Jani Kokko sd: Arvoisa puhemies! On hyvä huomioida tässäkin keskustelussa, että Venäjä ei hyökännyt Ukrainaan helmikuussa 2022 vaan jo 2014 liittämällä Krimin itseensä ja aloittamalla sodan Donbasissa. On ilmiselvää, että länsi, Eurooppa, Suomi siinä mukana, reagoi toimiin hyvin hitaasti, ja tätä ehkä pidettiin niinä useina jäätyneinä konflikteina, mitä Neuvostoliiton hajotessa Eurooppaan syntyi. Mutta nyt on hyvä, että viime vuosien aikana tämä Venäjän uhka on otettu todesta ja Eurooppa on erittäin vahvasti tukenut Ukrainaa. Tässä suhteessa Suomella ei ole kyllä mitään hävettävää, sillä olemme jo suhteellisesti mitattuna yksi Ukrainan suurimmista tukijoista, ja tähän NSATUun osallistuminen on konkreettinen osoitus tämän tuen vahvistamisesta sekä, kuten oikeastaan edellisenkin asiakohta tässä täysistunnossa, osoittaa meidän sitoutumistamme liittokunnan puolustukseen ja, kuten jo siinäkin puheenvuorossa totesin, nimenomaan siihen, että Suomi on se turvallisuuden tuottaja eikä sen kuluttaja.

Vaikka se niin hirveältä kuin kuulostaakin, on toivottavaa, että osallistumalla tähän koulutusoperaatioon Suomi ei pelkästään anna vaan saa kokemusta, ymmärrystä siitä, minkälaista moderni sodankäynti 2020-luvulla Euroopassa on ja miten me pystyisimme meidän puolustuskykyämme tätä kautta vahvistamaan. Ukrainan asevoimat ovat pitkään sotineet Venäjää vastaan, monessa suhteessa alivoimaisena, mutta silti erittäin hyvin onnistuneet puolustamaan itseään ja heikentämään Venäjän iskukykyä, ja tästä varmasti on ei pelkästään Suomelle vaan useille liittolaismaille, jotka Ukrainaa tukevat, saatavilla konkreettista hyötyä. Tämä tietysti on ehkä se positiivinen asia, mitä tästä voi Suomelle seurata, samaten tietysti se mahdollisuus päästä oppimaan siitä nopeasta teknologian kehityksestä, mitä tämä sota on Ukrainassa tarjonnut, ei pelkästään droonien muodossa, vaan monessa muussakin suhteessa.

Ehkä vielä tähän loppuun, arvoisa puhemies, oikeastaan se, mihin myös edustaja Kari Jo äskeisessä puheenvuorossaan viittasi, nimenomaan tähän selontekomenettelyyn, että tämäkin asia, kuten jo edeltävä asiakohta, tuntuu olevan aika lailla tavanomaista politiikan toteuttamista. Onko ihan näin raskas menettely enää Naton jäsenmaalle tarpeellinen, vai voisiko tämän tosiaan kevyemmin hoitaa — tämä on varmasti se, mistä poliittisten puolueiden kannattaa ryhtyä käymään keskustelua, ja saadaan tämäkin asia sitten sille tasolle, mille se kuuluu osana liittokuntaa, arkista politiikkaa, joka ei ole syy minkäänlaisiin suuriin otsikoihin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Immonen, olkaa hyvä.

17.50 Tomi Immonen ps: Arvoisa puhemies! Suomen Naton parlamentaarisen valtuuskunnan puheenjohtajana minulla oli tilaisuus vierailta NSATUun esikunnassa Saksan Wiesbadenissa viime keväänä. Vierailu toteutettiin siellä useammankin Naton parlamentaarisen delegaation voimin. Silloin esikuntaan oli sijoitettuna kolme upseeria ja yksi reserviläinen. Tämäkin yhteistyö on hyvä esimerkki siitä, että suomalainen reserviläinen ja reser-

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

vin upseeri tulee jatkossakin olemaan tärkeä osa Suomen kansainvälistä yhteistyötä Natossa. Reserviläisten määrä tulee varmuudella kasvamaan. Samalla tämäkin työmatka osataan alleviivaa kansainvälisen yhteistyön merkitystä ja sitä, että näiden arvokkaiden tapahtumien kautta Naton jäsenmaiden poliitikoillekin syntyy todellinen kuva Naton sotilaallisesta toiminnasta.

Tämäkin Naton yhteisoperaatio on hyvä esimerkki myös käytännön yhteistyöstä. Tuossa tukikohdassa on sotilasedustus kaikista Naton jäsenmaista ja myös Ukrainasta iso delegaatio, joiden keskinäinen yhteistyö luo edellytykset sille sanoinkuvaamattomalle materiaalivirralle, jota sotaa käyvä maa tarvitsee. Wiesbadenin esikunnan tilapäisiin tiloihin on sijoitettu satoja Nato-maiden sotilaita. Infra on yksinkertaista, koska heidät on sijoitettu tilapäisiin tiloihin, lentokonehangaariin ja muihin melko alkeellisiin olosuhteisiin, mutta sotilailta tuo vaatimaton infra ja fasiliteetit eivät estä tuloksellista työtä.

Ukrainalaisten sotilaiden ympärillä on vahva yhteishenki, Nato-maiden rinki. Isossa avokonttorissa kaikkien muidenkin maiden pienoisliput näkyvät tietokoneiden näyttöihin teipattuina. Suomi todella toteuttaa jäsenyyttään isossa Nato-perheessä sielläkin. Siinä, satojen maastopukujen ympäröimänä, ei työote herpaantunut yhdelläkään sotilaalla meistä siviilipukuisista poliitikoista huolimatta.

Koko NSATU on esimerkki erittäin tehokkaasta yhteistyöstä, koska koko organisaatio ja sen toiminta saatiin käyntiin kolmessa kuukaudessa, mitä toki helpotti se, että kaikki on organisoitu Naton komentorakenteen alla ja Nato-standardeilla. Luonnollisesti Nato-yhteistyö vaatii opettelua myös Ukrainalta. Haasteena oli ja on lähtökohtaisesti kieli. Natossa kaikki operatiivinen toiminta on englannin kielellä, joten se asettaa Ukrainalle omia haasteita, kun se valitsee henkilöstöään myös NSATUn tyyppisiin tehtäviin. Toki keinoäly ja muut tekniset ratkaisut auttavat yhteistyössä.

NSATUn kautta on kyllä merkittävästi kohdennettu tukea: viime kevääseen mennessä yli neljä miljoonaa tykistön kranaattia, käsiaseiden ammuksia, yli 188 000 koulutustapahumaa oli toteutettu.

On huomioitava, että NSATUsta ei tosiaankaan hyödy pelkästään Ukraina, kuten täällä on tänään jo kuultu, vaan kaikki jäsenmaat, jotka osallistuvat, oppivat käytännössä toimimaan samojen standardien mukaan, ja kun suomalainen ja saksalainen upseeri yhdessä ratkovat rinnakkain ongelmaa, miten Suomesta lähtöisin oleva ja Ukrainaan matkalla oleva ampumatarvikerekkä pääsee Euroopan tullien tarkastuksien läpi, niin se on sitä parasta oppia ja yhteistyötä.

Suomi ja muut osallistujamaat hyötyvät, kuten täällä on sanottu, merkittävästi myös koulutettaessa ukrainalaisia joukkoja, koska samalla jaetaan myös sitä arvokasta todellista sotakokemusta, jota Ukrainan rintamalta on saatavilla. Se on varmasti tarpeellista tuuletusta paperinmakuisiin sotasuunnitelmiin myös täällä Suomessa, kuten on jo tapahtunut. Kevääseen mennessä Ukrainan taistelulentäällä oli tunnistettu jo yli 55 erilaista droonia. Nämä yksityiskohdat kiinnostavat meitä kaikkia Naton jäsenmaita.

Suomi ei ole unohtanut Ukrainaa, kun historia toistaa itseään, vihollisenkin pysyessä jälleen samana kuin Suomen rajoilla aikanaan. Pitää muistaa, että jokainen Ukrainan rintamalla kaatunut hyökkääjä on pois mahdollisilta tulevilta rintamilta, joista yksi voi joskus olla Suomi.

Suomen tarjoama koulutustuki Ukrainassa tuottaa siis vastavuoroisesti myös meille arvokasta kokemusta modernista sodankäynnistä. Tiedämme itäisen rajan naapurin paranta-

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

van valmiuksiaan myös sillä suunnalla. Siksi onkin hyvä tuoda Ukrainassa todettuja oppeja sovellettavaksi myös tänne pohjoiseen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Heinonen, olkaa hyvä.

17.55 Timo Heinonen kok: Arvoisa puhemies! Tämä NSATU, Ukrainan koulutustuki, on erittäin tervetullut malli auttaa Ukrainaa tässä taistelussa itsenäisyydestään. On ollut hienoa huomata, miten suomalaiset kouluttajat ovat haluttuja kouluttajia näissä tehtävissä. Meidän reserviläisillä on sellaista osaamista, jota halutaan kuulla, josta on apua taistelussa Venäjää vastaan, ja on hyvä, että me olemme tässä mukana.

Tuossa edellisessä kohdassa puhuimme tästä kriisinhallintaveteraanikeskuksesta tai veteraanikeskuksesta, ja se koskee myös tätä koulutusta. Tämä tapahtuu tällä hetkellä Saksassa, kyllä. Aina on mahdollisuus, että siellä tapahtuu vahinkoja, mutta pitää muistaa myös se, että nämä ovat mahdollisia sabotaasien ja tämäntyyppisten toimienkin kohteita, ja sen takia tämän turvan pitää olla meillä kunnossa — vakuutusturvan, varmuuden siitä, että apua saa.

Tällä viikolla olemme saaneet myönteisiä uutisia PURL-asealotteesta, johon Suomi nyt on päättänyt onneksi lähteä mukaan. Meidän on syytä olla mukana tämän tyyppisissä asioissa, joissa toivottavasti tulevaisuudessa on mukana myös isot Euroopan maat. Itse vähän hämmästelen sitä, että siellä eivät ole Ranska, Saksa ja nämä isot Etelä-Euroopan maat mukana, osa lainkaan ja osa sillä panoksella, millä pitäisi olla. Toivon myös, että Saksa voisi tehdä tuon lupaamansa Taurus-päätöksen, joka auttaisi tässä puolustussodassa Ukrainaa ja ehkä avaisi sitten presidentti Trumpia tekemään myös Tomahawk-päätöksen Yhdysvaltain osalta.

No, tässä keskustelussa, edellisessä ja tässä kohdassa, edustaja Kari ja myös Kokko nostivat esille tämän päätöksenteon. Olen täysin samaa mieltä, että nyt kun tästä syntyy tällainen ”business as usual” tietyllä tavalla Nato-kysymystenkin osalta, niin on järkevää sujuvoittaa sitä päätöksentekoa tästä kohtuuraskaasta järjestelmästä eteenpäin, ja tätä työtä ymmärtääkseni ollaan myös valmistelemaan. Mutta sen tärkeä osa on myös se, että näissä selonteoissahan me aina puolustusvaliokunnassa nostamme esille myös tämän omasuojan, vakuutusturvan, tämän kysymyksen, mistä me tänään olemme paljon puhuneet, ja itse toivon, että ne ovat kunnossa siinä vaiheessa, kun päätöksenteosta tehdään sitten sitä niin sanottua normaalia päätöksentekoa, mitä Nato-toiminta isolta osin tulee olemaan.

Nyt muut ehtivät vielä ennen kuutta puhua, kun Heinonen lopettaa. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kari, olkaa hyvä.

17.57 Mika Kari sd: Kiitoksia, herra puhemies! Yritän itsekin pitää puheen lyhyenä. Toistan sen saman kuin edustaja Heinonen ja edustaja Kokko aiemmin tähän selontekomenettelyyn liittyen. Toivottavasti siitä päästään pikkuhiljaa eroon mutta säilytettäisiin myös ne tärkeät asiat, joita valiokuntakäsittelyssä on mahdollisuus käsitellä silloin, kun hallitus erilaisia operaatioita esittää, tai joku muu malli tähän jatkossa löydetään.

Yhden asian haluan nostaa tästä, kun ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtaja piti tässä esittelypuheenvuoron. On erinomaista, että UaV:ssä pystytään tekemään yksimielisiä päätöksiä näin tärkeästä koulutustuesta, operaatiotuesta Ukrainan auttamiseksi — erinomaisen iso ja arvokas asia. Tässä kun kyselytuntia aikansa kuunteli, niin tämän kontrastin ym-

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

märtää tässä talossa hyvin, että isot asiat meitä yhdistävät. Joistain asioista olemme eri mieltä, mutta on hyvä, että niistä asioista pystymme järkevästi keskustelemaan ja löytämään myös yhteisen ratkaisun.

Tähän haluaisin nostaa tämän UaV:n mietinnössä olleen osan eri operaatioiden koordinoinnista. Minä olen ollut puolustusvaliokunnassa pitkään ja nähnyt sieltä 14 vuoden takaa niitä aikoja, kun olimme useissa kriisinhallintaoperaatioissa yhtä aikaa. Tuolloinkin tämän koko sirkuksen pallojen pyörittäminen ilmassa oli aika vaikeaa, joskus jopa haastavaa — löytää ikään kuin tasapaino resurssien ja tarpeiden välillä. Nyt kriisinhallintaoperaatioiden yhteyteen tulevat myös Nato-operaatiot, ja mielelläni kuulen — kun katsoin, että ulkoasiainvaliokunnan varapuheenjohtaja pitää puheenvuoron, toivottavasti vielä ehtii siihen — mistä kulmasta nousi esiin tämä operaatioiden koordinointi, koska useita operaatioita on.

Huomattavia ovat myös kustannukset. Kymmenen sotilaan kustannus on yli kaksi ja puoli miljoonaa euroa. Tuohon edellisen asian käsittelyyn liitän juuri tämän toiveeni, että myös jonkunlainen budjetti kulkisi näitten operaatiosuunnittelujen yhteydessä, varsinkin Naton rauhanajan tehtävissä, jotka voivat olla helposti 50:n tai enemmänkin sotilaan lähettämistä eri tehtäviin. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Vielä ulkoasiainvaliokunnan varapuheenjohtaja, edustaja Vikman, olkaa hyvä.

18.00 **Sofia Vikman kok:** Arvoisa puhemies! On arvokasta ja tärkeää, mitä edustaja Kari tässä totesikin, että Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan linjalle on tässä salissa vahva, yhtenäinen tuki. Näin ollen myös me ulkoasiainvaliokunnassa olemme tällä kaudella pystyneet tekemään oikeastaan käytännössä lähes aina yksimielisesti päätöksiä. Yksimielisyys on ollut etenkin niissä päätöksissä, jotka koskevat Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan isoa kuvaa ja sitä linjaa, joka koskee erityisesti Suomen turvallisuutta.

Arvoisa puhemies! Täällä on ollut puhetta selontekomenettelyistä. Selonteoille ulko- ja turvallisuuspolitiikassa on oma tärkeä paikkansa. Olen kuitenkin sitä mieltä, että nyt, kun olemme puolustusliiton jäseniä, Nato-jäseniä, on paikallaan ja tärkeää tarkastella sitä, että esimerkiksi verrattain pienen liittokunnan normaalin toiminnan, arkipäiväisen toiminnan piiriin kuuluviin operaatioihin osallistuminen tai jopa pieni muutos tällaisessa jo päätetyssä ja käsitellyssä osallistumisessa ei jatkossa vaatisi turhan raskasta selontekomenettelyä ja käsitteilyä eduskunnassa, siis silloin, kun kyse on sotilasliiton verrattain arkipäiväisestä ja vieläpä hyvin matalariskisestä toiminnasta. Päätöksenteon täytyy näissä asioissa sotilasliitossa olla sujuvaa. Itse asiassa tähän liittyen on jo työ meneillään, ja uskon, että tämä saadaan katsottua kuntoon.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi valiokunnan ehdotuksen kannanotoksi valtioneuvoston selonteon VNS 4/2025 vp johdosta. Asian käsittely päättyi.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi huoltovarmuuden turvaamisesta ja Huoltovarmuuskeskuksesta sekä turvavarastolain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 145/2025 vp

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään talousvaliokuntaan, jolle hallintovaliokunnan, maa- ja metsätalousvaliokunnan ja puolustusvaliokunnan on annettava lausunto.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 45 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakoh-
tien jälkeen. — Ministeri Puisto esittelee. Olkaa hyvä.

Keskustelu

18.03 Elinkeinoministeri Sakari Puisto (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tänäkin käsiteltävänä on hallituksen esitys laiksi huoltovarmuuden turvaamisesta ja Huoltovarmuuskeskuksesta sekä turvavarastolain muuttamisesta. Uudistuksen taustalla on hallitusohjelman kirjaus: ”Hallitus toteuttaa huoltovarmuuslainsäädännön kokonaistarkastelun tulevalla vaalikaudella sääntelyn ajantasaistamiseksi.”

Huoltovarmuussäätelyn ajantasaistamista on ehdotettu myös ensimmäisessä parlamentaarisesti valmistellussa huoltovarmuusselonteossa, jonka eduskunta hyväksyi huomautuksitta maaliskuussa 2023. Voimassa oleva huoltovarmuuslaki on säädetty vuonna 1992, eikä se vastaa enää turvallisuus- ja toimintaympäristön muutoksia. Turvallisuus- ja uhkaympäristö on muuttunut äkillisesti ja pitkäkestoisesti. Vuonna 2000 on lisäksi tullut voimaan uusi perustuslaki. Perustuslakisäätely on merkittävästi muuttunut muun muassa sen osalta, mistä asioista on säädettävä lailla ja mistä taas voidaan säätää asetuksen tasolla. Perustuslakiin ei myöskään aikaisemmin sisällynyt sääntelyä valtion talousarvion ulkopuolisista rahastoista eikä sääntelyä julkisesta vallasta ja julkisen vallan käytöstä. Uudistuksen tavoitteena onkin ajantasaistaa huoltovarmuuslaki vastaamaan muuttuneen perustuslain ja toiminta- ja uhkaympäristön tarpeita sekä Huoltovarmuuskeskuksen toimintaan kohdistuvia odotuksia.

Huoltovarmuus on osa kokonaisturvallisuutta ja kaikkien yhteinen asia. Esityksen mukaan jokainen ministeriö vastaisi edelleen huoltovarmuudesta omalla toimialallaan. Huoltovarmuuden kehittämisen yhteensovittaminen kuuluisi työ- ja elinkeinoministeriölle. Suomalaisen huoltovarmuusmallin vahvuus on viranomaisten, elinkeinoelämän ja järjestöjen yhteistyö. Yhteistyön kannalta keskeiset sektorit, poolit sekä Huoltovarmuusneuvosto jatkaisivat huoltovarmuuden turvaamisen kannalta tärkeää yhteistyötä sitä edelleen kehittämisen.

Huoltovarmuuskeskuksen viranomaisaseman tunnistamisessa on ollut käytännössä haasteita. Myös Huoltovarmuuskeskuksen toimintakenttä on muuttunut. Huoltovarmuuskeskuksella on hallintotehtäviä, ja se käyttää merkittävääkin julkista valtaa. Henkilöstön tai sen osan henkilöstöstä, joka käyttää julkista tai merkittävää julkista valtaa, tulisi olla virkasuhteista. Hallituksen esityksen valmistelun yhteydessä on mietitty laajassa poikkihallinnollisessa yhteistyössä erilaisia vaihtoehtoja Huoltovarmuuskeskuksen viranomaisaseman selkeyttämiseksi, ja valmistelun pohjalta esityksessä ehdotetaan Huoltovarmuuskeskuksen muuttamista valtion laitoksesta valtion virastoksi. Huoltovarmuuskeskus voi virastomuodossa tehdä samoja tehtäviä kuin nykyisinkin. Virastomuoto selkeyttäisi myös

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

työntekijöiden vastuukysymyksiä, koska kaikki työntekijät olisivat jatkossa virkasuhteessa.

Työ- ja elinkeinoministeriö vastaisi edelleen Huoltovarmuuskeskuksen ohjauksesta ja valvonnasta. Yhteistyötä ja ministeriöiden mahdollisuuksia osallistua Huoltovarmuuskeskuksen ohjaukseen kehitettäisiin perustamalla uusi poikkihallinnollinen Huoltovarmuuskeskuksen ohjausryhmä. Myös elinkeinoelämän asiantuntija osallistuisi ohjausryhmään. Vahvistamalla toimivaltaisten ministeriöiden osallistumista Huoltovarmuuskeskuksen ohjaukseen työ- ja elinkeinoministeriön tukena varmistetaan tiedonkulku eri hallinnonaloille sekä yhteinen Huoltovarmuuskeskuksen tavoitteiden valmistelu ja niiden seuranta.

Huoltovarmuuden rahoitusratkaisun osalta keskeisenä tavoitteena on huoltovarmuuden rahoituksen riittävyyden turvaaminen sekä rahoitettavien huoltovarmuustoimien priorisoinnin ja rahoituksen avoimuuden ja läpinäkyvyyden kehittäminen. Valtion talousarvion ulkopuolisen Huoltovarmuusrahaston kantokyvyn on oltava riittävä vastaamaan nopeasti toimintaympäristön vaatimiin toimenpiteisiin ja muuttuviin haasteisiin. Huoltovarmuuskeskuksen ja huoltovarmuustoimenpiteiden rahoitusmallia uudistettaisiin siten, että viraston rahoitus tulisi valtion talousarviosta ja huoltovarmuustoimenpiteet rahoitettaisiin Huoltovarmuusrahastosta, jonne tuloutettaisiin edelleen huoltovarmuusmaksu.

Valtion talousarvioesityksessä vuodelle 26 on ehdotettu virastona toimivalle Huoltovarmuuskeskukselle noin 24,7 miljoonan euron määrärahaa. Huoltovarmuusrahasto olisi edelleen valtion talousarvion ulkopuolinen rahasto. Laissa määriteltäisiin, mihin huoltovarmuuteen liittyviin toimenpiteisiin Huoltovarmuusrahastosta voitaisiin varoja käyttää. Syksyn 25 budjettiriihiliinjausten mukaisesti huoltovarmuusmaksua korotettaisiin tekemällä muutoksia valtiovarainministeriön hallinnonalan sääntelyyn. Huoltovarmuusmaksun korottamista koskevien valtiovarainministeriön hallinnonalan säännösmuutosten on tarkoitus tulla voimaan samanaikaisesti nyt esitettävän lain kanssa.

Huoltovarmuuskeskuksen tiedonsaantioikeuden tarkempi sääntely mahdollistaa tehokkaan viranomaisyhteistyön ja myös tilannekuvan koonnin jakamisen asianmukaisella tavalla. Tämän lisäksi säädettäisiin mahdollisuudesta pyytää ja saada virka-apua tarkoin määriteltujen tehtävien suorittamiseksi. Valtion varmuusvarastoja koskevaa sääntelyä täsmennettäisiin määrittelemällä valtion varmuusvarastojen perustamisen sekä käyttöönoton menettelyt. Lakiin lisättäisiin säännökset tuotanto- ja suorituskykyvarauksista. Lisäksi turvavarastolakiin esitetään tehtäväksi lähinnä teknisiä muutoksia. Eri ministeriöiden hallinnonaloilla on paljon huoltovarmuuteen liittyvää sääntelyä. Myös alueelliseen huoltovarmuuteen liittyvistä velvoitteista on säädetty erikseen.

Tänään käsiteltävällä hallituksen esityksellä päivitetään kuitenkin keskeiseen huoltovarmuuden turvaamiseen, huoltovarmuusyhteistyöhön, huoltovarmuuden rahoittamiseen sekä materiaaliseen varautumiseen liittyvää sääntelyä. Esitykseen sisältyvät lait on tarkoitus saattaa voimaan 1. päivänä huhtikuuta 2026.

Arvoisa puhemies! Toivon esityksen saavan myönteisen vastaanoton eduskunnasta.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia esittelystä. — Sitten puhujalista. Edustaja Kallio, olkaa hyvä.

18.09 **Vesa Kallio kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Tässä hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki huoltovarmuuden turvaamisesta ja Huoltovarmuuskeskuksesta, kuten ministeri Puisto tässä hyvin toi esille.

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

Esityksen tavoitteena on perustaa virastomuotoinen Huoltovarmuuskeskus, mikä vastaisi paremmin muuttuneen turvallisuus- ja toimintaympäristön vaatimuksiin sekä selkeyttäisi Huoltovarmuuskeskuksen viranomaisasemaa. Jokainen ministeriö vastaa huoltovarmuudesta nykyisinkin omalla toimialallaan. Huoltovarmuuskeskus tukee ministeriötä huoltovarmuuden ylläpidossa ja kehittämisessä. Huoltovarmuuden kehittämisen yhteensovittaminen kuuluu työ- ja elinkeinoministeriölle, jonka ministeri toi myös tässä aiemmin esille.

Yhteistyötä ja ministeriöiden mahdollisuuksia osallistua Huoltovarmuuskeskuksen ohjaukseen kehitettäisiin perustamalla poikkihallinnollinen Huoltovarmuuskeskuksen ohjausryhmä. Huoltovarmuuskeskuksen ja huoltovarmuustoimenpiteiden rahoitusmalli uudistettaisiin siten, että osa rahoituksesta tulisi valtion talousarviosta ja osa huoltovarmuuskustasta, joka tuloutettaisiin edelleen Huoltovarmuusrahastoon. Muutosten tavoitteena on varmistaa Huoltovarmuuskeskuksen ja Huoltovarmuusrahaston riittävä rahoituksen taso.

Edelleen valtion varmuusvarastoja koskevaa sääntelyä täsmennettäisiin määrittelemällä valtion varmuusvarastojen perustamisen sekä käyttöönoton menettelyt. Lakiin lisättäisiin säännökset tuotantovarauksista ja suorituskykyvarauksista. Lisäksi turvavarastolakiin esitetään tehtäväksi lähinnä teknisiä muutoksia. Viranomaisten, elinkeinoelämän ja järjestöjen yhteistyön kannalta keskeiset sektorit, poolit sekä Huoltovarmuusneuvosto jatkaisivat huoltovarmuuden turvaamisen kannalta tärkeää yhteistyötä sitä edelleen kehittäen.

Arvoisa puhemies! Huoltovarmuutta koskevan lainsäädännön uudistaminen on tarpeellista. Se on myös ajankohtaista muuttuneen turvallisuusympäristön sekä koronapandemian oppien seurauksena. Hallituksen esityksen valiokuntakäsittelyssä on syytä arvioida tarvetta vielä sille, onko esitystä tarvetta muuttaa asiantuntijakuulemisten perusteella.

Ehdotuksesta annettiin yhteensä 115 lausuntoa, joiden perusteella esitykseen on tehty joitain muutoksia, täsmennyksiä ja täydennyksiä. Lausunnonantajat pitivät yleisesti huoltovarmuutta koskevan lainsäädännön uudistamista tarpeellisena ja ajankohtaisena muuttuneen turvallisuusympäristön ja, kuten jo todettua, koronapandemian oppien seurauksena. Lisäksi ehdotuksen tavoitteet saivat lausunnoissa laajaa kannatusta, ja useat tahot totesivat, että esitys parantaisi varautumisen edellytyksiä ja selkeyttäisi huoltovarmuustyötä.

Pääasiallisesti lausunnonantajien kriittiset huomiot ja kehittämis ehdotukset liittyivät soveltamisalaan, liialliseen viranomaiskeskeisyyteen, eri toimielinten asemaan ja niiden välisiin suhteisiin, terminologiseen selkeyteen, ehdotuksen yhteensovittamiseen muiden keskeisten esitysten kanssa, tietojenvaihtosäännösten laveuteen, alueiden vähäiseen huomiointiin, sanktiosäännöksiin ja valittujen ratkaisujen perustelujen puutteellisuuteen. Elinkeinoelämän ja kuntien lausunnoissa nostettiin esille huoli siitä, ettei niiden roolia huoltovarmuustyössä ole heidän mielestään tunnistettu riittävästi. Erityisesti elinkeinoelämän lausunnossa edellytettiin, ettei muutos heikennä nykyistä, hyväksi todettua yhteistyömenettelyä ja että elinkeinoelämän roolia tulisi korostaa esityksessä voimakkaammin. Lausunnoissa tuotiin esille myös se, että lain tulisi mahdollistaa pienten ja keskisuurten yritysten paremmat osallistumismahdollisuudet huoltovarmuustyöhön. Myös kunnat, aluehallintovirastot ja järjestöt toivoivat oman asemansa ja toimialansa huomioon ottamista esityksessä. Lisäksi kasvava viranomaispaineisuus ja siitä seuraava byrokratian lisääntyminen katsottiin useassa lausunnossa kielteiseksi, ja vaikutusten arviointia pidettiin tässä suhteessa jossain määrin puutteellisena.

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

Arvoisa puhemies! Valiokuntakäsittelyssä tärkeää onkin nostaa esille huoltovarmuuden alueellinen ja elinkeinoihin liittyvä ulottuvuus. Suomi tunnetaan ja Suomea pidetään perustellusti huoltovarmuuden edelläkävijänä, mutta se ei tarkoita, etteikö parannettavaakin löydy. Suomi on alueiden Suomi, ja alueiden väliset erot ovat merkittäviä niin maantieteen, elinkeinorakenteen kuin väestön suhteen. Alueellisesta huoltovarmuudesta huolehtiminen ja sen merkitys tulee nostaa hallituksen esityksen valiokuntakäsittelyssä erityisen huomion kohteeksi. Sillä tavoin on mahdollista vahvistaa kokonaishuoltovarmuutta, jossa otetaan huomioon koko Suomi ja kaikki suomalaiset asuinpaikkaan katsomatta. Mitkään valtakunnan tason hyvätkään suunnitelmat eivät riitä, mikäli niiden alueellisesta ja koko Suomen kattavasta toteutettavuudesta ei huolehdita. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen.

18.14 Juha Hänninen kok: Arvoisa puhemies! Suomen turvallisuus rakentuu kokonaisuudesta, jonka kivijalka on huoltovarmuus. Se on kykyämme varmistaa, että yhteiskunnan toiminta ei pysähdy, vaikka maailma ympärillämme kuohuisi. Tämän hallituksen esitys huoltovarmuuslain uudistamiseksi on vastaus muuttuneeseen turvallisuusympäristöön. Elämme ajassa, jossa meidän on oltava varautuneita, valppaina ja valmiina — ajassa, jossa huoltovarmuus ei ole enää vain varautumisen yksityiskohta vaan koko yhteiskuntamme selkäranka.

Arvoisa puhemies! Huoltovarmuus on osa kokonaisturvallisuuttamme. Suomen puolustuskyvyn kannalta on erittäin tärkeää, että huolehdimme kokonaisturvallisuuden kaikista näkökulmista, erityisesti huoltovarmuudesta. Hallitus tekee nyt perusteellisen ja vastuullisen uudistuksen, jossa huoltovarmuuslaki päivitetään vastaamaan tätä aikaa. Huoltovarmuuskeskuksesta tehdään virasto, ja sen rahoitusmalli selkeytetään ja varautumista laajennetaan materiaalivarastoista myös suorituskykyyn. Tämä tarkoittaa, että yhteiskunta kykenee toimimaan myös kriisin keskellä. Me olemme valmiita alati muuttuvaan toimintaympäristöön riippumatta siitä, oliko kyse energiasta, ruuasta, tietoverkosta tai logistiikasta. Se tarkoittaa sitä, että suomalaiset voivat luottaa siihen, että kriisitilanteessakin valo syttyy, ruoka ja lääkkeet riittävät ja yhteiskunnan palvelut pelaavat.

Arvoisa puhemies! Huoltovarmuus ei ole vain Helsingin tai Etelä-Suomen asia. Ennen kaikkea se on koko Suomen yhteinen tehtävä. Erityisesti pohjoisen Suomen rooli huoltovarmuuden ja omavaraisuuden kannalta on korvaamaton. Pohjoisessa on kriittinen osa energiantuotantoamme, teollisuuttamme ja logistiikkaverkkojamme. Siksi myös huoltovarmuuden kehittämisessä on varmistettava, että investoinnit ja varautumistoimet ulottuvat koko maahan. Turvallinen Suomi on vahva vain silloin, kun jokainen osa maata on turvassa ja mukana.

Näistä syistä johtuen tämä uudistus on vahva viesti meiltä maailmalle. Niin nyt kuin jatkossakin Suomi varautuu, toimii ja kantaa vastuunsa. Huoltovarmuus on tärkeä osa arjen turvallisuutta, mutta se on myös tärkeä osa vahvaa kansallista tahtoamme, vahvaa tahtoa ja sisua puolustaa omaa maatamme ja turvata sen toimintaa kaikissa oloissa. Juuri tämä on oikea ja vastuullinen suunta Suomelle juuri nyt. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Jukkola.

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

18.18 **Janne Jukkola kok:** Arvoisa rouva puhemies! Suomi elää ajassa, jossa varautuminen ja kriisinsietokyky ovat nousseet kansallisen turvallisuuden ydinkysymyksiksi. Olemme tottuneet pitämään perusasiat kunnossa, mutta nyt on aika lujittaa perustaa ja rakentaa yhteistyötä entistä tiiviimmin ennen kaikkea yritysten kanssa. Itsenäisyyspäivä lähestyy ja muistuttaa meitä siitä, että vapaus ja turvallisuus eivät ole koskaan olleet itsestäänselvyyksiä. Niiden eteen on tehty työtä ja uhrauksia. Juuri siksi meidän tehtävämme on varmistaa, että Suomi kestää myös tulevat koettelemukset. Viisas varautuu, ja juuri siitä tässä on kyse: miten yhteiskunta kestää kriisit ja häiriöt.

Arvoisa rouva puhemies! Maailma on muuttunut tavalla, jota kukaan ei olisi toivonut. Sota Euroopassa, kiristyneet suurvaltajännitteet ja toimitusketjujen häiriöt ovat nostaneet omavaraisuuden ja toimintakyvyn uuteen arvoon, ei vain valtion vaan koko yhteiskuntamme tasolla. Tänään ymmärrämme entistä selvemmin, että turvallisuus ja talous kulkevat samaa tietä. Siksi hallitus on toiminut.

Uusi laki kriittisen infran suojaamisesta ja häiriösietokyvyn vahvistamisesta, niin sanottu CER-laki, tuli voimaan heinäkuussa 25. Se velvoittaa elintärkeitä palveluja tuottavat toimijat varautumaan paremmin ja vahvistaa näin koko yhteiskunnan kestävyttä. Myös maatalous ja ruoantuotanto on pidetty valtiontalouden säästöjen ulkopuolella. Se on arvovalinta. Ruoka ja energia ovat tämän maan selkäranka.

Liikennehankkeet eri puolilla maata tukevat suomalaisten arkea ja alueiden elinvoimaa. Turvallinen, toimiva, iskunkestävä Suomi ei synny vain viranomaisten pöydillä. Se rakentuu yrityksissä, työpaikoilla ja yhteisöissä. Kun teollisuuslaitokset varautuvat kouluttamalla ja varaamalla henkilökuntaa, kun yritykset suojaavat tietoverkkojaan tai lisäävät varmuusvarastoja, varavoimaa, tai tietoliikenneyhtiö harjoittelee toimintaa kyberhäiriötilanteissa, niin se on todellista kriisinkestävyttä. Tätä työtä on tuettava tiedolla, koulutuksella ja selkeillä pelisäännöillä.

Tuoreessa TEMin selvityksessä julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyöstä todettiin aivan oikein: Yritysten on päästävä paremmin tiedon äärelle. Tiedonkulku on ollut liian hajanaista, ja monet kriittiset toimijat kokevat jäävänsä ilman ajantasaista tietoa. Yhteistyön on oltava kaksisuuntaista viranomaisilta yrityksille ja yrityksiltä takaisin viranomaisille. Siksi hallitus valmistele parhaillaan tätä lakia varautumisen ja toimintaketjujen turvaamisesta. Nyt lausuttavina olevien lakien tarkoituksena on vahvistaa Suomen kriisinkestävyttä ja selkeyttää Huoltovarmuuskeskuksen asemaa viranomaisena. Tämän uudistuksen ytimessä on elinkeinoelämä, jonka vapaaehtoinen yhteistyö viranomaisten kanssa on jatkosakin keskeinen osa kansallista varautumista ja järjestelmän kehittämistä. On tärkeää, että yrityksillä säilyy myös jatkossa suora mahdollisuus vaikuttaa tavoitteisiin, painopisteisiin ja käytännön keinoihin niiden saavuttamiseksi. Suomi pärjää vain, jos julkinen ja yksityinen sektori pelaavat tässä asiassa samaan maaliin.

Samalla uudistetaan rahoitusta. Jatkossakin toimintaa tuetaan sekä valtion talousarviossa että Huoltovarmuusrahastosta. Se tuo vakautta, ennakoitavuutta ja mahdollisuuden pitkäjänteiseen suunnitteluun.

Huoltovarmuuskeskuksen muuttuminen virastoksi ei myöskään saa heikentää hankintatoimen ketteryyttä, koskipa se ostamista tai myymistä. On varmistettava, ettei liiallinen hankinta- tai kilpailulainsäädäntö taikka -ohjeistus rajoita toimintaa tavalla, joka heikentäisi tai hidastaisi huoltovarmuuden toteuttamista käytännössä.

Arvoisa puhemies! Meidän tehtävämme on huolehtia siitä, että Suomi toimii kaikissa oloissa, että lämpö pysyy, valo palaa ja ruokaa riittää. Se on luottamusta siihen, että suo-

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

malainen yhteisö ja yrittäjä kantavat vastuunsa. Meidän vahvuutemme ei ole vain varastoissa vaan myös verkostoissa: siinä, että viranomaiset ja yritykset ja kansalaiset vetävät asiaa samaan suuntaan. Nyt on aika varmistaa, että jatkossakin tuo verkosto toimii paremmin kuin koskaan: tieto kulkee, vastuut ovat selkeät ja jokainen yritys saa tarvitsemansa tuen. Suomi kestää, kun teemme sen yhdessä, rauhassa ja harkiten. Juuri sitä tämä hallitus tekee: lujittaa perustaa, tukee yrityksiä ja rakentaa tulevaisuutta, joka kestää. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Rintamäki poissa. — Edustaja Elomaa, olkaa hyvä.

18.24 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Suomen huoltovarmuusmalli on maailmalla arvostettu ja tunnustettu. Luottamukseen ja yhteistyöhön perustuva vapaaehtoinen sitoutuminen huoltovarmuustyöhön on huoltovarmuutemme perusta. Siinä on keskeiset roolit sekä yrityksillä että kansalaisyhteiskunnalla.

Turvallisuusympäristömme on tietysti muuttunut haastavammaksi viime vuosina. Tämä asettaa huoltovarmuudellemme enemmän painetta, joten myös lainsäädäntö on tärkeää pitää kehityksessä mukana. Nykyinen lakimme on vuodelta 1992, joten se edeltää sekä EU-jäsenyyttä että vuoden 1999 perustuslain uudistusta. On siis selvää, ettei se kaikilta osin sovellu tämän hetken toimintaympäristöön.

Tässä tehdään nyt sääntelyn ajantasaistaminen, joka on enemmän kuin perusteltu. Turvallisuus on kaikkein tärkeintä, joten toimivan yhteistyön jatkuminen viranomaisten ja elinkeinoelämän välillä on ehdottomasti turvattava. Huoltovarmuus ja omavaraisuus ovat sanoja, joilla on erittäin painava arvo varsinkin tänä päivänä. Energia, ruuantuotanto, logistiikka, tietoverkko, niiden kestävä olemassaolo, saanti ja varmuus — se on elintärkeää. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lahdenperä.

18.26 Milla Lahdenperä kok: Arvoisa rouva puhemies! Suomen huoltovarmuus on ollut vuosikymmeniä maailman kärkitasoa. Olemme tiedostaneet maantieteellisen sijaintimme, historiamme ja olleet monessa asiassa ja erityisesti varautumisessa suunnitelmallisia ja järkeviä. Tämä hallituksen esitys jatkaa tuota linjaa. Se päivittää lainsäädännön vastaamaan 2020-luvun todellisuutta, jossa uhat eivät enää tule pelkästään rajojen yli vaan myös verkkojen kautta ja toimitusketjujen solmukohdista.

Suomi on käytännössä saari. Jos Itämeren liikenne pysähtyisi, meidän kaupparamme ja huoltoketjumme olisivat välittömästi koetuksella. Siksi on oikein ja välttämätöntä, että huoltovarmuuden lainsäädäntö-, hallinto- ja rahoitusmalli tuodaan tälle vuosituhannelle.

Uusi laki tekee Huoltovarmuuskeskuksesta viraston. Se selkeyttää vastuut ja tuo toiminnan lain edellyttämälle tasolle. Kun tehtävänä on turvata ruoka, energia, lääkkeet ja logistiikka kriisitilanteissa, tarvitaan myös vahvaa viranomaisasemaa, valvontaa ja läpinäkyvyyttä. Huoltovarmuus ei kuitenkaan synny pelkistä pykälistä. Se syntyy kunnianhimoisesta teollisuuspolitiikasta, terveestä taloudesta ja toimivista markkinoista. Siksi huoltovarmuus on myös kilpailukykyteko. Jokainen investointi infraan, energiaan ja osaamiseen on samalla sijoitus Suomen kriisinsietokykyyn.

Kokoomus on johdonmukaisesti pitänyt huoltovarmuuden vahvistamista yhtenä kansallisen turvallisuuden kivijalkana. Nyt tuo työ konkretisoituu. Laki tuo selkeyttä, rahoitus-

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

malli vakautta, ja yhteistyörakenne turvaa sen, että viranomaiset, yritykset ja järjestöt jatkavat toimintaansa yhdessä, kuten suomalaisessa huoltovarmuusmallissa on aina tehty.

Huoltovarmuus on se hetki, jolloin yhteiskuntaa mitataan. Kun kaikki muu pysähtyy, pysyykö Suomi liikkeessä? Tämän esityksen myötä vastaus on ”kyllä”. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lyly.

18.29 **Lauri Lyly sd:** Arvoisa rouva puhemies! Minulla on ollut kunnia olla jäsenenä puolustustalouden suunnittelukunnassa, joka oli ennen Huoltovarmuusneuvostoa se elin. Olin ensin 2000—2008 Puolustustalouden suunnittelukunnassa ja sitten 2009—2016 Huoltovarmuusneuvostossa. Sen vuoksi tämä on lähellä, ja voi sanoa, että erittäin tarpeellista tätä on aika ajoin myöskin tarkastella.

Tätä huoltovarmuustyötä Suomessa on tehty vuosikymmeniä. Se on ollut hyvin arvostettua yli puoluerajojen ja minusta erittäin järkevää toimintaa. Myös tämä hallinnon kehittämis- ja ajantasaistamistyö, mikä tässä lakiesityksessä on, on ihan paikallaan, vaikka voidaan sanoa, että Suomen huoltovarmuusyhteistyö on toiminut vallan erinomaisesti. Se on tehty yhteistyössä yritysten kanssa, sitä tehdään säännöllisesti eri pooleissa, ja siinä mielessä se on ollut todella tehokasta ja edullista yhteistyötä kaikkien kannalta. Se on ollut paljon laajempaa kuin moni arvaakaan. Siellä varaudutaan erilaisiin kriiseihin. On koronakriisejä tai sotaa tai sähkökriisejä tai muita. Siellä on paljon sellaisia tilanteita, mihin varaudutaan, ja tämä on todella tärkeätä toimintaa. Puhutaan paljon energiasta, puhutaan ruokahuollosta, puhutaan kyberturvallisuudesta. Siinä on vain pikku otanta, mitä kaikkea siellä tehdään. Paljon on sellaisia asioita, joista ei julkisuudessa hirveästi puhuta eikä tiedetä, että näihin Suomi on jo varautunut monella eri tavalla. Siinä mielessä on tämä ollut todella hyvä. Aika harva myöskään tietää, että huoltovarmuus on mukana esimerkiksi Fingridin omistuksessa yli 16 prosentilla, omistaa yhdessä Ilmarisen kanssa meidän keskeisiä polttoainehuoltoon liittyviä laivoja ja näin poispäin. Että täällä tehdään sellaisia asioita, jotka auttavat meitä tätä tekemään.

Minua itseäni tässä mietityttää ja vähän huolestuttaaakin se, että huoltovarmuusmaksu on tässä viime vuosina laskenut pikkuhiljaa, koska se aika pitkälti liittyy sähkö- ja energia- tuotteiden kautta perittävään maksuun. Nyt valtio tulee sitten mukaan siihen tukemaan sitä, että pystytään näihin erilaisiin hankkeisiin vastaamaan. Kysyisin arvon ministeri Puistolta: Miten tätä taloudellista tilannetta tässä arvioidaan tulevaisuuteen? Riittääkö tämä huoltovarmuusmaksun nykyinen kantotapa ja se, miten sitä sitten valtion toimin tuetaan, siihen, että me pystymme näitä asioita myöskin tulevaisuudessa viemään eteenpäin?

On erittäin tärkeätä, että me varustaudumme monenlaisiin kriiseihin myös tulevaisuudessa. Emme ole kriisien ulkopuolella. Meihin aina kohdistuu silloin tällöin kriisejä. Tämä varustautuminen niihin kysymyksiin pitää tehdä siviiliaikana. Sen takia tämä huoltovarmuustyö on erittäin tärkeätä, ja itseäni lämmittää, kun se on täällä päivitettävänä.

Kannatan näitä ehdotuksia, mitä tässä lakiesityksessä on. — Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Strandman.

18.33 **Jaana Strandman ps:** Arvoisa rouva puhemies! Kunnioitettu ministeri! Huoltovarmuustyö on äärimmäisen tärkeää tässä ajassa. Maailma ympärillämme on muuttunut. Venäjän hyökkäys Ukrainaan, lisääntyneet hybridiuhat ja geopoliittinen epävarmuus ovat

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

nostaneet esiin sen, mikä on ollut jo pitkään totta, eli huoltovarmuus ei ole vain taloudellinen kysymys vaan kansallisen turvallisuuden kulmakivi. Uudet ja vahvistuneet uhat edellyttävät, että huoltovarmuuden ja varautumisen tasoa vahvistetaan. Hallitus on sitoutunut tähän työhön konkreettisilla toimilla.

Arvoisa rouva puhemies! Huoltovarmuuden kehittämisen painopisteet ovat selkeät: kriittisen infrastruktuurin suojaaminen, toimitusketjujen turvallisuus ja hajauttaminen, elintarvikehuollon ja terveydenhuollon materiaalien resurssien turvaaminen sekä energiahuollon varmistaminen puhtaan siirtymän kautta. Sotilaallisessa huoltovarmuudessa korostuu tärkeimpien suorituskykyjen operatiivisen toimintakyvyn turvaaminen. Tämä on erityisen tärkeää nyt, kun Suomi on Naton jäsen ja huomioi liittokunnan resilienssivaatimukset osana omaa kriisinkestävyyyttään.

Hallitusohjelman mukaisesti laaditaan parhaillaan Suomeen ensimmäistä kansallisen turvallisuuden strategiaa. Strategia keskittyy vakavimpiin uhkiin, erityisesti valtiollisiin toimijoihin ja niiden toimintamuotoihin. Tämä on historiallinen askel kohti kokonaisvaltaista turvallisuuspolitiikkaa. Samalla huoltovarmuuslaki uudistetaan vastaamaan muuttunutta perustuslakia ja turvallisuusympäristöä. Huoltovarmuuskeskus muutetaan virastoksi, mikä selkeyttää vastuukysymyksiä ja mahdollistaa virkahenkilöiden määräämisen töihin myös poikkeusoloissa. Tämä on tärkeä osa kokonaisturvallisuuden vahvistamista.

Arvoisa rouva puhemies! Huoltovarmuuskeskuksen ohjausryhmän perustaminen tukee työ- ja elinkeinoministeriön ohjausta ja varmistaa, että kaikki ministeriöt osallistuvat huoltovarmuuden strategiseen suunnitteluun. Rahoitusmalli uudistetaan siten, että viraston rahoitus muodostuu sekä talousarviosta että huoltovarmuusmaksusta.

Varmuusvarastointia koskevaa sääntelyä kehitetään. Valtioneuvosto päättää varmuusvarastojen käyttöönnotosta poikkeusoloissa, muissa tilanteissa työ- ja elinkeinoministeriö. Huoltovarmuuskeskukselle annetaan oikeus saada tietoja muilta viranomaisilta ja virka-apua poliisilta valvontatehtävien toteuttamiseksi. Yritysten rooli korostuu huoltovarmuuden tilannekuvan muodostamisessa. Huoltovarmuuskriittiset yritykset ja järjestöt ovat keskeisiä tietolähteitä, ja yhteistyö heidän kanssaan on entistä tärkeämpää.

Arvoisa rouva puhemies! Huoltovarmuus ei ole vain varautumista pahimpaan, vaan se on investointi yhteiskunnan toimintakykyyn, kansalaisten turvallisuuteen ja Suomen itsenäisyyteen. Hallitus tekee määrätietoista työtä sen eteen, että Suomi kestää kriisit ja nousee niistä vahvempana.

Haluan nostaa erityisesti esille kotimaisen ruoan ja maatalouden kannattavuuden. Meidän tulee pitää huoli siitä, että omasta maasta saadaan kaikki tarvittava ruoka. Huoltovarmuutemme kannalta myös turpeen käyttö tulee nostaa esiin uudelleen tarkasteluun.

Käteinen raha tulee pitää maksuvälineenä, ja tähän myös Suomen Pankki on reagoinut. Tämän vuoksi käteistä tulee olla jokaisella, ja sillä tulee pystyä maksamaan yhä edelleen yhteiskunnassamme.

Kiitän ministeri Puistoa tästä esityksestä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Meillä on aika rajoitettu, ja se aika loppuu kello 18.47, mutta me vielä ehdimme. Ministeri saa tarvittaessa puheenvuoron. — Edustaja Hoskonen poissa. — Edustaja Mäenpää.

18.37 **Juha Mäenpää ps:** Arvoisa rouva puhemies! Hyvät naiset ja miehet! Nyt olemme tärkeimmän asian äärellä, elikkä puhumme huoltovarmuudesta. Meillä on lähetekeskuste-

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

lussa hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi huoltovarmuuden turvaamisesta ja Huoltovarmuuskeskuksesta sekä turvavarastolain muuttamisesta. Huoltovarmuuskeskus muutettaisiin uudistuksen yhteydessä valtion laitoksesta virastoksi. Tämä vastaisi esityksen perustelujen mukaan paremmin muuttuneisiin turvallisuus- ja toimintaympäristön vaatimuksiin sekä selkeyttäisi Huoltovarmuuskeskuksen viranomaisasemaa.

Olin itse perussuomalaisen eduskuntaryhmän edustajana valtioneuvoston joulukuussa 2021 asettamassa parlamentaaraisessa seurantaryhmässä tukemassa huoltovarmuusselonteen valmistelua. Aihe on siis lähellä sydäntä, ja uskon, että näillä huoltovarmuusteemoilla olen tänne eduskuntaan tullut valituksi. Huoltovarmuusselonteko erittelee keskeiset linjat huoltovarmuuden kehittämiseksi vuoteen 2030 mennessä ja kuvaa huoltovarmuuden muuttunutta toimintaympäristöä. Selonteko on luonnollisesti omalta osaltaan vaikuttanut tämänkin nyt käsittelyssä olevan lain valmisteluun. Lisäksi tässä muutamia kuukausia sitten olen tehnyt myös lakialoitteen sähkö- ja polttoaineiden huoltovarmuusmaksun kasvatamiseksi, koska Huoltovarmuuskeskus on mielestäni kärsinyt tällä hetkellä, voisiko sanoa, rahapulasta. Nämä maksut ovat jääneet hieman jälkeen siihen tarpeeseen nähden.

Arvoisa puhemies! Nyt kun kerta huoltovarmuudesta puhutaan oikein näin eduskunnan täysistuntosalissa, niin tuonpa esiin erään eduskunnan huoltovarmuuteen liittyvän asian, kun sitä Ilta-Sanomissakin on vastikään käsitelty. Noin kuukausi sitten lähetin eduskunnan hallintojohtajalle Pertti Rauhiolle kirjeen: ”Arvoisa vastaanottaja, arvoisa kansliatöimikunta! Eduskunnassa tulee olla käteismaksumahdollisuus.” Elokuun lopulla eduskunnan ruokalassa minulle kerrottiin, että minä en voi enää maksaa omia ruokiani täällä käteisellä, koska olen aina sen laskun maksanut käteisellä. Nyt se on poissa, ja minä en ymmärrä tätä ollenkaan. Tämä talo jos mikä on se, missä viimeiseen asti pitäisi olla oikeus maksaa käteisellä. Tämä on minun mielestäni ihan älyvapaata. Meidän tulisi näyttää esimerkiksi kaikille muille palveluntuottajille, kauppoille, että meillä käteinen raha pysyy käypänä maksuvälineenä. Minä olen tästä tehnyt lakialoitteen jo aikaisemmin. Silloin kun minä luin täällä sen lakialoitteen siitä, että raha pysyisi käypänä maksuvälineenä, niin sille vähän naureskeltiin, mutta ei mennyt kuin viikko, niin Suomen Pankki teki ihan samanlaisen lakialoitteen. Lisäksi tästä on Euroopan unioni lausunut, että käteinen pitää säilyttää käypänä maksuvälineenä. Tämä on ihan uskomatonta, että täällä talossa ei ymmärretä sitä, miten me esimerkkinä toimimme.

Sitten toinen asia. Siinä äskeisessä puheenvuorossa edustaja jo toi esiin... En malta olla sanomatta, vaikka tämä nyt ei suoranaisesti tähän lakiesitykseen kuulu, mutta siis olen erittäin huolissani Suomessa turpeesta, siitä, miten sitä täällä salissa käsitellään. Täällä on ministeriöitä ja ministereitä, jotka ymmärtävät tietyn sektorin turpeen käytöstä, maa- ja metsätalousministerille kuuluu lähinnä kuiviketurpe, sitten ministeri Puistolle varmasti kuuluu huoltovarmuuden kautta tämä energiaturpe, sitten meillä olisi valtava vientituote. Markkinat ovat äärimmäisen vahvat, ja se olisi Euroopan unionin huoltovarmuuden kannalta erittäin tärkeää, että me pystyisimme toimittamaan Eurooppaan kasvuturvetta. Tämä on semmoinen asia, että koko salin tulisi saada kokonais käsitys siitä, että näistä toistensa tuotannolle alisteisista turvelajikkeista saataisiin ymmärrys edustajille siitä, että me tarvitaan näitä kaikkia. Meidän vientimme kasvaisi, samalla antibioottiresistenssiä turvattaisiin tällä kotimaisella kuiviketurpeella, ja samalla voitaisiin varastoida energiaturvetta ja yhä käyttää sitä. Suomeen tuodaan öljyä laivalla jostakin kaukaa. Yksi rekka-autollinen öljyä voidaan korvata kahdella rekka-autolla kotimaista turvetta. Nyt sitä tällä hetkellä korvataan puulla, jota taas menee neljä rekka-autollista tähän samaan energiamäärään, ja samal-

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

la tämä heikentää meidän metsäteollisuuden ja paperiteollisuuden kilpailukykyä markkinoilla. Tämä on monimutkainen asia. Minä toivon, että tämä minun keskustelualoitteeni, jonka olen tästä turpeen merkityksestä jättänyt, etenee tänne saliin. Arvostan ministeriä, että olette todella paneutunut näihin huoltovarmuusasioihin. Tämä on todella tärkeä ja merkityksellinen asia. — Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Heinonen.

18.44 Timo Heinonen kok: Arvoisa rouva puhemies! Hyvä ministeri, hyvät edustajakollegat ja muut täysistuntoa seuraavat! Tämä on tervetullut uudistus Huoltovarmuuskeskuksen vahvistamiseksi ja toiminnan turvaamiseksi tulevaisuudessa. Täällä olemme kuulleet hyviä puheenvuoroja tässä keskustelun aikana huoltovarmuuden merkittävyyden korostamisesta näinä aikoina, ja monet sellaiset asiat, jotka vielä hetki sitten, voi olla, koettiin ei niin tärkeiksi tai joista ajateltiin, että kyllä me pärjäämme ilman niitäkin, ovat nyt alleviivaten tulleet aivan uudella tavalla esille. Täällä ovat lukuisat edustajat pitäneet esillä meidän omaa energiansaantia, energiahuoltovarmuutta, ruokaturvaa, siihen liittyviä huoltovarmuuskysymyksiä ja näin poispäin.

Itse ajattelin, että haluaisin tänään vielä nostaa esille nyt tässä ihan viime aikoina aika laajasti otsikoissa olleen korona-ajan, jolloin Huoltovarmuuskeskus toimi tietyllä tavalla. Kyse oli siis näistä maskikaupoista, joissa HVK:n, Huoltovarmuuskeskuksen, johtaja sai aika yllättäen potkut, ja sen jälkeen siellä muuta johtoa uudelleen järjesteltiin. Tänään olemme puhuneet, että Huoltovarmuuskeskuksen rahat ovat vähissä, ja nyt tuore tieto kertoo, että Huoltovarmuuskeskus maksaa nyt jättikorvauksia laittomasta irtisanomisesta. Kun tämän asian aikana olin myös itse eduskunnassa, niin muistan, että ei HVK kyllä pystynyt täysin asiantuntijatoimielimenä toimimaan niissä tilanteissa. Kun katsoin muutamia uutisia tässä vielä siltä ajalta, niin tuotiin hyvin selvästi esille, että Huoltovarmuuskeskukseen kohdistui myös poliittista painetta. Yleisradio esimerkiksi 6.11.2021 uutisoi aika laajasti analyysissä, jonka on kirjoittanut toimittaja Pirjo Auvinen otsikolla ”Pääministeri antoi pikapotkut huoltovarmuusjohtajalle, joka ei syyttäjien mielestä toiminut laittomasti”. Tässä kuvataan sitten tätä ketjua laajemminkin, missä on toimitusjohtaja, ja tuodaan esille, että syynä oli pääministeri Sanna Marinin ilmoitus, että tämä toimitusjohtaja ei nauti hänen luottamustaan. Kaksi muuta kaupoissa mukana ollutta johtajaa irtisanottiin toukokuussa, kirjoitetaan tuossa vuonna 21 julkaistussa jutussa.

Jäin itse miettimään, mikä on ollut sitten vastuuministerin rooli tässä kysymyksessä. Sitä on vähän julkisuudessa nyt tämän korvauskysymyksenkin ympärillä tuotu. Jos oikein muistan, niin Huoltovarmuuskeskus kuului edellisessä, pääministeri Sanna Marinin hallituksessa työministeri Haataisen vastuulle, mutta tuntui, että siellä Huoltovarmuuskeskuksen rooterilla kyllä häärsivät muutamat muutkin demariministerit, ja taisi olla vasemmalta tuleva ministeri aika aktiivisesti. Kysyisin nyt asiasta vastaavalta ministeri Puustolta: onko tulevaisuudessa varmistettu se, että Huoltovarmuuskeskus voi toimia ilman poliittista ohjausta, painostusta, painetta tällaisissa kriisitilanteissa? Ei varmasti ole sen kokonaisuuden hoitamisen kannalta järkevää, että siellä yksi sohi vasemmalta ja toinen oikealta, vaan annetaan näiden virkahenkilöiden ammattiosaamisensa kautta tehdä niitä ratkaisuja. No, joku varmasti kysyy, että tehtiinhän siellä erikoisia kauppoja. Kyllä, näin varmasti tehtiin siinä ajassa, mutta kun esimerkiksi tuon Pirjo Auvisen tekemän artikkelin lukee, niin

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

niihinhan olisi pitänyt toki puuttua, mutta aivan toisella tavalla kuin tällaisilla pikapotkuilla kesken syvimmän koronakriisin.

Mutta oikeastaan minun kysymykseni ministeri Puistolle liittyy siihen, millä tavalla varmistetaan jatkossa Huoltovarmuuskeskuksen itsenäinen toiminta niin, että päätökset nojautuvat ei poliittisiin päätöksiin, ei poliittiseen painostukseen vaan siihen, että ne tehdään sillä hetkellä parhaan asiantuntemuksen ja tietämyksen varassa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Nyt sitten ministerille vastauspuheenvuoro. — Riittääkö viisi minuuttia? [Sakari Puisto: Riittää oikein hyvin!]

18.49 Elinkeinoministeri Sakari Puisto: Arvoisa puhemies! Hyvät edustajat! Suomen huoltovarmuusmalli on maailmassa, voisin sanoa, aika ainutlaatuinen. Se on ollut pitkään toiminnassa ja hyvin toiminut, ja se perustuu läheiseen yhteistyöhön elinkeinoelämän kanssa. On tärkeätä, että me pitäydytään tämänkaltaisessa mallissa, mikä perustuu laajoille hartioille ja missä myös yksityinen sektori on vahvasti mukana. Tämä malli herättää näinä aikoina myös paljon kiinnostusta, ja muut maat ovat alkaneet tekemään uudessa turvallisuusympäristössä varautumista aivan toisella tavalla kuin aikaisemmin. Me ollaan tehty sitä pitkään, ja näkisin, että tämä lakiehdotus, kuten monet edustajat ovat puhuneetkin, lujittaa näitä perusteita entisestäänkin.

Taloudelliset näkökulmat ovat hyvin relevantteja, ja tässä tosiaan rahoitus muodostuisi viraston talousarviorahoituksesta sekä sitten Huoltovarmuusrahastoon tuloutettavasta huoltovarmuusmaksusta. Riittävä rahoitus, sen laajuus ja taso, joka tulee toisessa esityksessä, on hyvin tärkeätä. Tässä esityksessä myös kiinnitetään huomiota lainanottovaltuuteen, jota korotetaan nykyisestä 200 miljoonasta 600 miljoonaan euroon, mikä on tarpeen.

Kun virastorakenne tulee, niin talousarviosta nimenomaan katsottaisiin nämä virastotoimintakulut ja sitten huoltovarmuusmaksusta nämä erilaiset materiaalivarautumiset ja muut — hyvin relevantti näkökohta. Virastorakenne pureutuu myös tähän vastuukysymykseen, eli se, että viraston pääjohtaja toimii virkavastuulla, selkeyttää tätä asetelmaa minun mielestäni hyvin oleellisesti.

Olen sinänsä samoilla linjoilla, mitä edustajat Strandman ja Mäenpää nostivat ansiokkaasti esiin käteisen asemasta maksuvälineenä, ruokaturvasta ja turpeen merkityksestä. Näkisin, että ne olivat hyviä puheenvuoroja. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin talousvaliokuntaan, jolle hallintovaliokunnan, maa- ja metsätalousvaliokunnan ja puolustusvaliokunnan on annettava lausunto.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain ja sijoitusrahastolain muuttamisesta sekä niihin liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 139/2025 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään talousvaliokuntaan.

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakoh-
tien jälkeen. — Tässäkin esittelijänä ministeri Puisto. Olkaapa hyvä.

Keskustelu

18.52 **Elinkeinoministeri Sakari Puisto** (esittelypuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhe-
mies! Esityksen pääasiallinen sisältö on direktiivimuutosten täytäntöönpano. Ehdotetuilla
muutoksilla pantaisiin täytäntöön vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajia koskevan di-
rektiivin, AIFMD:n, ja siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimin-
taa harjoittavia yrityksiä koskevan direktiivin muuttamista koskeva Euroopan parlamentin
ja neuvoston direktiivi. Esityksessä ei ehdoteta muutosdirektiivin vaatimukset ylittäviä
lisävelvoitteita. Muutosdirektiivin tarjoama kansallinen liikkumavara ehdotetaan esityk-
sessä hyödynnettäväksi panemalla täytäntöön kansalliset optiot ja jättämällä ottamatta
käyttöön mahdollisuudet kansallisiin rajoituksiin.

Muutoksen keskeinen sisältö:

Vaihtoehtorahastojen hoitajien ja rahastoyhtiöiden tehtävien ulkoistamisjärjestelyä kos-
kevia vaatimuksia ehdotetaan täsmennettäväksi ja yhdenmukaistettaviksi. Vaihtoehtora-
hastojen hoitajille ja rahastoyhtiöille ehdotetaan uusia maksuvalmiuden hoidon keinoja.
Tämän tarkoituksena on parantaa likviditeetin hallintaa mutta myös edesauttaa makrova-
kauden hallintaa. Vaihtoehtorahastojen hoitajien ja rahastoyhtiöiden raportointivelvolli-
suuksia ehdotetaan tarkennettaviksi ja yhdenmukaistettaviksi. Lainanantoa harjoittavien
vaihtoehtorahastojen toimintaan ehdotetaan uusia säännöksiä. Lainojen alullepanosta
vaihtoehtorahastoissa tai erityisistä lainanantorahastoista ei ole tällä hetkellä säännöksiä
lainkaan.

Säilytysyhteisöjä koskevia säännöksiä ehdotetaan täsmennettäväksi. Säilytysyhteisö säi-
lyttää varoja, joihin rahasto sijoittaa. Säilytysyhteisölle kuuluu säilyttämisen lisäksi myös
muuta, rahaston sijoitusten valvontaan liittyviä tehtäviä. Samalla mahdollistetaan niin sa-
nottu säilytysyhteisöpoikkeus, jonka kyseessä ollen Finanssivalvonta voisi tapauskohtai-
sesti hyväksyä, että vaihtoehtorahastojen hoitaja nimeää säilytysyhteisön toisesta Eta-val-
tiosta sopivan säilytysyhteisön puuttuessa Suomesta.

Vaihtoehtorahastojen hoitajille ja rahastoyhtiöille sallittuja palveluja lisättäisiin sekä
johtohenkilöiden määrää, asuinpaikkaa ja tehtävän kokoaikaisuutta koskevia määräyksiä
tarkennettaisiin.

Esitys: Kyseessä on pääasiassa direktiivimuutoksista johtuva rahastolainsäädäntöä kos-
keva lakiesitys. Muutokset ovat osa EU:n pääomamarkkinaunionihanketta, jolla paran-
taan Euroopan pääomamarkkinoita ja vahvistetaan sijoittajansuojaa Euroopan unionissa.
Rahastoyhtiöiden ja vaihtoehtorahastojen hoitajien velvoitteita rahastojen hoitamisessa li-
sättäisiin, mutta samalla myös laajennettaisiin uusien sallittujen palvelujen valikoimaa.
Esityksessä ei ehdoteta uusia velvoitteita sijoittajille tai rahasto-osuuksien omistajille. Esi-
tyksessä ehdotetaan muutettavaksi pääasiassa vaihtoehtorahastojen hoitajista annettua la-
kia ja sijoitusrahastolakia.

Lisäksi muutokset koskevat Finanssivalvonnasta annettua lakia, eräiden asuntojen
vuokraustoimintaa harjoittavien osakeyhtiöiden verohuojennuksesta annettua lakia ja Fi-
nanssivalvonnan valvontamaksusta annettua lakia. Finanssivalvonnasta annettuun lakiin
tehtäisiin vähäisiä teknisiä korjauksia.

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

Kiinteistörahastolaki ehdotetaan kumottavaksi ja sen säännökset siirrettäväksi muutokseen vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin. Kiinteistörahastolain kumoamisen yhteydessä tehtäisiin teknisluonteinen korjaus eräiden asuntojen vuokraustoimintaa harjoittavien osakeyhtiöiden verohuojennuksesta annettuun lakiin.

Kiinteistörahastolakia koskevasta muutoksesta: Kiinteistörahastolakia koskeva muutos parantaisi lainsäädännön ymmärrettävyyttä ja kahtiajakoa sijoitusrahastoihin ja vaihtoehtorahastoihin. Kansallinen lainsäädäntö noudattaisi jatkossa samaa linjaa kuin EU-sääntely. Kiinteistörahastolaki koskee ainoastaan niin sanottuja REIT-rahastoja, real estate investment trust, joita Suomessa on ollut yksi eikä tällä hetkellä ole yhtään. Euroopassa ja USAssa niitä on, joten sääntely olisi kuitenkin syytä säilyttää.

Vaikutukset: Lakiehdotusten merkittävimmät vaikutukset kohdistuvat vaihtoehtorahastojen hoitajiin ja rahastoyhtiöihin. Ehdotetut lakimuutokset lisäisivät joltain osin vaihtoehtorahastojen hoitajien ja rahastoyhtiöiden hallinnollisia kustannuksia. Osa kustannuksista olisi kertaluonteisia lainsäädännön voimaantuloon liittyviä tehtäviä. Kansallisen liikkumavaran käytäntöön ottaminen esityksen mukaisesti parantaisi vaihtoehtorahastojen hoitajien ja rahastoyhtiöiden liiketoimintamahdollisuuksia. Hyödynsaajat ovat finanssitoimijat, pääomarahoitusta tarvitsevat yritykset ja sijoittajat.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 16.4.2026. Lakien säätäminen eduskunnan syysistuntokaudella olisi tärkeää, jotta Finanssivalvonnalle sekä vaihtoehtorahastojen hoitajille ja rahastoyhtiöille jäisi riittävästi aikaa varautua muutoksiin. — Kiitoksia.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin talousvaliokuntaan.

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi raideliikennelain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 65/2025 vp

Valiokunnan mietintö LiVM 13/2025 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Käsittelyn pohjana on liikenne- ja viestintävaliokunnan mietintö LiVM 13/2025 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Tämän mietinnön meille esittelee valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Ovaska.

Keskustelu

18.57 **Jouni Ovaska kesk** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Suosio on suurta näköjään näin ilta-aikaan. — Liikenne- ja viestintävaliokunta on hyväksynyt mietinnön hallituksen esityksestä 65, jossa ehdotetaan muutettaviksi raideliikennelakia ja liikenteen palveluista annettua lakia. Raideliikennelakiin ehdotettu keskeinen muutos koskee itäisen kansainvälisen liikenteen kaluston käyttömahdollisuuden jatkamista kotimaan puutavara- ja kemikaalikuljetuksissa vuoden 28 loppuun asti. Nykyinen poikkeus on voimassa vuoden 26 loppuun, ja ehdotettu jatkaminen on valiokunnan näkemyksen mukaan

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

käytännössä välttämätöntä näiden kuljetusten jatkuvuuden varmistamiseksi. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan nyt ehdotettu kahden vuoden lisäaika on kuitenkin pisin mahdollinen. Valiokunta pitää esityksessä myönteisenä sitä, että OSJD/GOST-standardin mukaisten vaunujen käytölle asetetaan selkeä päättymispäivämäärä.

Toinen esityksen keskeinen osa koskee kaupunkiraideliikenteen eli metro- ja raitiotieliikenteen turvallisuuden kehittämistä. Esityksen mukaan Liikenne- ja viestintävirastolle tulisi toimittaa suunnitelma uuden kaupunkiraideliikenteen rataverkon rakentamisesta silloin, kun tällaista verkkoa suunnitellaan alueelle, jolla ei ennestään ole metro- tai raitiotieliikennettä. Esityksen mukaan Traficom arvioi kaupunkiraideliikenteen rakentamista koskevan ilmoituksen perusteella hankkeen turvallisuusvaikutukset. Valiokunta pitää lähtökohtaisesti hyvänä, että kaupunkiraideliikenteen turvallisuutta pyritään kehittämään jo suunnitteluvaiheessa.

Asiantuntijakuulemisissa esityksen vaatimuksia ilmoituksen tekemisestä ja turvallisuusvaikutusten arvioinnista on pidetty pääosin myönteisinä. Samalla on kuitenkin tuotu esiin, että uusi ilmoitusmenettely voi lisätä hallinnollista taakkaa erityisesti pienemmille toimijoille. Valiokunta korostaa mietinnössään, että sääntelyn toimeenpanossa tulee huolehtia siitä, ettei eri toimijoille aiheudu ilmoitusvelvollisuuksista tarpeetonta hallinnollista taakkaa tai viivästyksiä. Sääntelyn tavoitteiden saavuttaminen edellyttää tiivistä ja toimivaa yhteistyötä eri osapuolten välillä.

Arvoisa puhemies! Liikenne- ja viestintävaliokunta puoltaa hallituksen esityksen hyväksymistä muuttamattomana. Valiokunnan mietintö on yksimielinen.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 65/2025 vp sisältyvien 1. ja 2. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 66/2025 vp
Valiokunnan mietintö LiVM 14/2025 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Käsittelyn pohjana on liikenne- ja viestintävaliokunnan mietintö LiVM 14/2025 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Yleiskeskustelu. Meille esittelee tämän edustaja Ovaska, valiokunnan puheenjohtaja.

Keskustelu

19.00 **Jouni Ovaska kesk** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Esityksen tavoitteena on selkeyttää henkilöjunaliikenteen järjestämistä, mahdollistaa tarvittaessa toimivaltuuksien siirto kunnille ja muille alueellisille viranomaisille sekä tukea raideliikenteen kehitystä ja edistää kilpailua markkinoilla. Valiokunta pitää mietinnössään esityksen tavoitteita kannatettavina. Esitys luo edellytyksiä lähijunaliikenteen kehittämiseksi ja mah-

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

dollistaa alueellisille toimijoille nykyistä vahvemman roolin, mikäli ne näin haluavat. Valiokunta kuitenkin toteaa, että sääntelyn tavoitteiden toteutuminen riippuu jatkossa merkittävästi muun muassa rahoituksen toteutumisesta, kuntien ja valtion välisen roolin tarkemmasta määrittelystä sekä kalustoon liittyvistä ratkaisuksista. Valiokunta pitää hyvänä, että esitys mahdollistaa kunnille, kuntayhtymille, maakuntaliitoille tai useamman kunnan yhteenliittymille hakeutua halutessaan rautatieliikenteen alueelliseksi toimivaltaiseksi viranomaiseksi.

Asiantuntijakuulemisessa on toisaalta noussut esiin huolia erityisesti junaliikenteen rahoitusvastuun siirtymisestä paikalliselle tasolle. Lähijunaliikenteen käynnistäminen ja ylläpitäminen vaativat merkittäviä resursseja, ja kuntien taloudellinen kantokyky on rajallinen. Valiokunta katsoo, että valtion ostoliikenteellä tulee olemaan jatkossakin keskeinen merkitys junaliikenneyhteyksien turvaamisessa ja kehittämisessä.

Esityksessä ehdotetaan myös, että rautatieliikenteen toimivalta siirretään liikenne- ja viestintäministeriöltä Liikenne- ja viestintävirasto Traficomille. Samalla raideliikenteen sääntelyelin siirretään Kilpailu- ja kuluttajaviraston yhteyteen.

Valiokunta pitää erittäin myönteisenä, että esityksessä mahdollistetaan pienet julkiset palveluhankinnat suorahankintana palvelusopimusasetuksen sallimissa rajoissa. Tämä vähentää hallinnollista taakkaa ja nopeuttaa hankintaprosesseja etenkin pienemmissä hankinnoissa. Valiokunta katsoo, että raideliikenteen markkinoiden kasvaminen ja monipuolistuminen on liikennejärjestelmän ja palvelutarjonnan kannalta toivottava kehityssuunta. Asiantuntijakuulemisessa on painotettu, että markkinan kehittyminen vaatii selkeiden pelisääntöjen lisäksi myös riittäviä kannusteita. Valiokunta toteaa mietinnössään, että myös rataverkon kunto ja sen ylläpito ovat olennaisia edellytyksiä raideliikenteen luotettavuudelle ja houkuttelevuudelle.

Lipputuotteiden ja matkaketjujen kehittämisen valiokunta näkee tärkeänä jatkossakin. Lippujärjestelmien yhtenäistäminen vähintään alueellisesti on tarpeen, jotta joukkoliikenteen houkuttelevuus ja käytettävyys paranevat. Valiokunta katsoo, että hallituksen esitys luo edellytyksiä ja vaihtoehtoja lähijunaliikenteen kehittämiseksi. Samalla asiantuntijakuulemisessa on tunnistettu epävarmuustekijöitä muun muassa aikatauluihin, rahoituksen toteutumiseen ja myöskin osaamiseen liittyen. Valiokunta ehdottaa mietinnössään, että eduskunta hyväksyy lausuman, jonka mukaan eduskunta edellyttää, että ehdotetun sääntelyn toimivuutta ja vaikutuksia seurataan tiiviisti ja tarvittaessa ryhdytään pikaisesti toimiin sääntelyn muuttamiseksi tai täydentämiseksi.

Valiokunnan mietintö on yksimielinen.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia esittelystä. — Seuraava puheenvuoro, edustaja Furuholm. Poissa.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 66/2025 vp sisältyvien 1.—4. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi liikennejärjestelmän digitaalisista tietopalveluista ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 105/2025 vp

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

Valiokunnan mietintö LiVM 15/2025 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Käsittelyn pohjana on liikenne- ja viestintävaliokunnan mietintö LiVM 15/2025 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Esittelijänä valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Ovaska.

Keskustelu

19.03 **Jouni Ovaska kesk** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Liikenne- ja viestintävaliokunta on ollut tehokas ja kolme mietintöä on valmistunut, ja tässä kohtaa tämä meidän numero 15 koskee liikennejärjestelmän digitaalisia tietopalveluja. Esitys on osaksi EU-sääntelyn täytäntöönpanoa, ja sen taustalla on niin sanottu älyliikennedirektiivi, joka asettaa jäsenvaltioille velvoitteita liikennejärjestelmän ja siihen liittyvän datan käsittelyyn.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki liikennejärjestelmän digitaalisista tietopalveluista, jonka myötä luodaan edellytyksiä liikennejärjestelmää koskevan tiedon jakamiselle ja hyödyntämiselle aiempaa tehokkaammin. Esityksellä pyritään siihen, että eri toimijoiden hallussa olevat liikennettä koskevat tiedot olisivat löydettävissä ja saatavissa keskitetyn kansallisen yhteyspisteen kautta. Tämä mahdollistaisi liikenteen sujuvuuden, turvallisuuden ja kestävyuden kehittämisen sekä uusien liiketoimintamahdollisuuksien synty-

misen. Asiantuntijakuulemisessa tuotiin esille, että datan rooli liikennejärjestelmän kehittämisessä on yhä tärkeämpää ja ehdotettu sääntely mahdollistaa entistä paremmin tiedon jakamisen ja hyödyntämisen.

Kansallisen yhteyspisteen ja liikennejärjestelmän perustietopalvelun hallinnoinnista vastaisi esityksen mukaan Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy, jolla on sekä sen aiempien tehtävien että osaamisen kannalta hyvät edellytykset hoitaa sille annettavat tehtävät.

Asiantuntijakuulemisessa on painotettu erityisesti datan yhtenäisyyden ja laadun merkitystä sen hyödynnettävyyden kannalta. Aiempaa paremmin saatavilla olevien tietojen avulla voidaan kehittää muun muassa multimodaalisia matkaketjuja ja parantaa liikenteen turvallisuutta, mutta samalla se luo uusia liiketoimintamahdollisuuksia datan hyödyntämiselle eri toimialoilla.

Esityksessä on hyvin huomioitu suuriin tietomääriin liittyvät turvallisuuskysymykset. Valiokunta pitää mietinnössään ensiarvoisen tärkeänä, että turvallisuusnäkökulmat huomioidaan kattavasti myös sääntelyn toimeenpanossa ja sen käytännön soveltamisessa.

Liikenne- ja viestintävaliokunta puoltaa esityksen hyväksymistä. Valiokunnan mietintö on yksimielinen.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 105/2025 vp sisältyvien 1.—6. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.

Pöytäkirja PTK 97/2025 vp

10. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi raportoivien kryptovarapalvelun tarjoajien tiedonantovelvollisuudesta verotuksen alalla ja eräiden lakien muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 84/2025 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 10/2025 vp

Ensimmäinen käsittely

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 84/2025 vp sisältyvien 1.—6. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.

11. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on perjantaina 17.10.2025 klo 13.00.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Tämä täysistunto on päättynyt. Kiitos kaikille, näkemiin!

Täysistunto lopetettiin klo 19.06.

Pöytäkirjan vakuudeksi: